

NÁRODNÍ INSTITUT
PRO DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

SBOŘNÍK

**vybrané práce
z literárního
a výtvarného projektu**

Evropa ve škole

Ročník 26 • 2016/2017

Výsledky literární části soutěže Evropa ve škole 2016-2017

I. kategorie (6 - 11 let)

Místo	Jméno narozen(a)	Téma	Název práce	Adresa školy, jméno vyučující
1. místo	neuděleno			
2. místo	neuděleno			
3. místo	Tereza Zieglerová *2006 (5.)	Oblékání jako vyjádření o tobě a světě, ve kterém žiješ	Tohle si na sebe nevezmu!	ZŠ a MŠ Holoubkov, 338 01 Holoubkov 14 (Plzeňský) Mgr. Iveta Vodičková
Čestné uznání	Bára Urbánková *2006 (5.)	Oblékání jako vyjádření o tobě a světě, ve kterém žiješ	V pruhoaném tričku za dobrodružstvím	ZŠ, J. Valčíka 4411, 708 00 Ostrava-Poruba (Moravskoslezský) Mgr. Jana Kadlčíková
Čestné uznání	Jaromír Vochot *2006 (5.)	Tak se slaví u nás	Léto v Banátu	ZŠ, Neštěmická 787/38, 400 07 Ústí nad Labem (Ústecký) Mgr. Ilona Kadrabová

II. kategorie (12 - 14 let)

Místo	Jméno narozen(a)	Téma	Název práce	Adresa školy, jméno vyučující
1. místo	Jan Červenka *2005 (6.)	Lampářem ve staré Praze	Hvězdář	ZŠ E. Beneše, Mírové nám. 1466, 397 01 Písek (Jihočeský) Mgr. Hana Kařková
2. místo	Hana Vašíčková *2002 (kvarta)	V pruhoaném tričku za dobrodružstvím	Se vzpomínkou na triku	Gymnázium, Fr. Hajdu 1429/34, 700 30 Ostrava-Hrabůvka (Moravskoslezský) Mgr. Martina Zelenková
3. místo	Nikola Kovalová *2002 (8.)	Tajuplný příběh z pražských uliček	Praha matka měst	ZŠ a MŠ, Demlova 18, 779 01 Olomouc (Olomoucký) Mgr. Helena Nováková
3. místo	Vít Bohunský *2003 (7.)	V pruhoaném tričku za dobrodružstvím	Lodní deník	ZŠ a MŠ Mikulčice 555, 696 19 Jihomoravský) Mgr. Eva Slováková
3. místo	Milena Blažková *2002 (kvarta)	Tradice a zvyky	Dušíčky	Gymnázium Zikmunda Wintra, nám. Jana Žižky 186, 269 16 Rakovník (Středočeský) Mgr. Lenka Hejdová
Čestné uznání	Terezie Daničková *2002 (8.)	Tajuplný příběh z pražských uliček	Praha matka měst	ZŠ a MŠ, Demlova 18, 779 01 Olomouc (Olomoucký) Mgr. Helena Nováková
Čestné uznání	Kryštof Jelínek *2003 (8.)	Když se řekne Praha	Praha a já	ZŠ, Mánesova 485, 349 01 Stříbro (Plzeňský) Mgr. Klára Kastlová
Čestné uznání	Veronika Exnerová *2002 (8.)	Tohle si na sebe nevezmu	Svetr	ZŠ, U Vorliny 1500, 258 01 Vlašim-Vorlina (Středočeský) Mgr. Alena Bucharová

Statistika

Kategorie	Počet prací v ÚK	Počet cen (včetně zvláštních)	Čestná uznání
I.	17	1	2
II.	29	5	3
III.	32	5	5
IV.	20	5	5
Celkem	98	16	15

Národní institut pro další vzdělávání (NIDV)

je přímo řízená organizace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) s celostátní garancí dalšího vzdělávání a profesního rozvoje pedagogických pracovníků škol a školských zařízení včetně školských zařízení pro zájmové vzdělávání. Mnoholetá tradice a zkušenosti v oblasti vzdělávání a rozsáhlá síť našich metodiků, odborných garantů i externích spolupracovníků nám mimo jiné umožňuje kvalitní a celoplošnou realizaci úkolů vyplývajících ze státních priorit i rezortních projektů Ministerstva školství. Pro cílové skupiny zajišťujeme komplexní nabídku vzdělávacích a konzultačních služeb, metodickou a odbornou podporu a zároveň dokážeme operativně reagovat na aktuální i specifické potřeby a požadavky škol a pedagogů v jednotlivých krajích České republiky. Garantujeme také systémovou péči o nadané či mimořádně nadané děti a mládež a cílenou podporu pedagogů pro práci se specifickými skupinami žáků, jako např. děti/žáci-cizinci či společné vzdělávání. Oblasti podpory nadání se v NIDV věnuje oddělení **Talentcentrum**, které je členem Sítě evropských talentcenter na podporu rozvoje nadání a péče o nadané. Od roku 2014 je v souladu s Konceptí Podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014-2020 pověřeno MŠMT vytvořením Systému podpory nadání v ČR. Cílem systému je maximální rozvoj a plné využití potenciálu všech dětí včetně rozvoje jejich tvořivosti, a to již od předškolního věku. Tato podpora je dlouhodobá a systematická. Zahrnuje oblasti formálního, zájmového i neformálního vzdělávání. Systém podpory nadání vychází z aktivit, které se již osvědčily. Navíc by měl přinést propojení organizátorů a dalších subjektů, které se na odhalování, podpoře a uplatnění nadání dětí a žáků jakýmkoli způsobem podílejí. Pedagogům může systém nabídnout přehled o dostupných aktivitách včetně možností vzdělávání a o dlouhodobých záměrech krajů v oblasti podpory nadání. Žákům a dalším aktérům pak může přinést informovanost o nabídce možností podpory nadání v jejich kraji či na celostátní úrovni. Do systému jsou zařazeny také další aktivity organizované Talentcentrem NIDV: program Talnet a soutěže (aktuální informace o Systému podpory nadání včetně soutěží a Talnetu naleznete na www.talentovani.cz). Talentcentrum garantuje 14 soutěží vyhlášených MŠMT a určených především pro žáky základních a středních škol v celé ČR, mezi něž se řadí i výtvarná a literární soutěž Evropa ve škole. V letošním ročníku soutěže se objevila celá řada zajímavých příspěvků na vyhlášená témata. S nejzajímavějšími literárními příspěvky se můžete seznámit prostřednictvím tohoto sborníku.

Vaše NIDV

SBORNÍK LITERÁRNÍCH PRACÍ I ROČNÍK 2016 – 2017

**Národní institut pro další vzdělávání
Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy,
a Český národní komitét soutěže Evropa ve škole**
vyhlásilo ve školním roce **2016/2017** již **26. ročník**
výtvarné a literární soutěže Evropa ve škole

Soutěž je vyhlašována Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR a v České republice probíhá od roku 1992. Od roku 1999 byl jejím garantem Národní institut dětí a mládeže (NIDM). Od 1. 1. 2014 má garanci nad soutěží Národní institut dalšího vzdělávání (NIDV).

Soutěž je určena:

žákům a studentům všech stupňů a typů základních a středních škol a školských zařízení.

Cíl soutěže:

„Evropa ve škole“ je soutěž s dlouhou tradicí organizovaná v evropských zemích od roku 1953 pod patronací mnoha významných evropských institucí. Základní myšlenkou je propagovat mezi dětmi, žáky, studenty a učiteli ideje vzájemné sounáležitosti evropských zemí a podporovat v nich pocit spoluodpovědnosti za osud Evropy. Důraz je kladen na výchovu k evropanství a k demokratickému evropskému myšlení.

Podmínky soutěže:

Letošního ročníku soutěže se mohly zúčastnit děti a mládež ve 4 věkových kategoriích, které jsou odstupňované odlišně pro výtvarné a pro literární aktivity:

“Výtvarníci”	“Literáři”
1. kategorie: 4 – 8 let	1. kategorie: 6 – 11 let (do 5. ročníku)
2. kategorie: 9 – 12 let	2. kategorie: 12 – 14 let (6. – 8. ročník ZŠ + příslušné ročníky víceletých gymnázií)
3. kategorie: 13 – 16 let	3. kategorie: 15 – 17 let (9. roč. ZŠ + příslušné ročníky víceletých gymnázií + 1. a 2. ročník SŠ)
4. kategorie: 17 – 21 let	4. kategorie: 18 – 21 let (3. a 4. ročník SŠ)

Kontaktní adresa:

Mgr. Barbora Šteřlová

Národní institut dalšího vzdělávání, Talentcentrum

Senovážné nám. 25, 110 00 Praha 1

e-mail: steflova@nidv.cz, www.nidv.cz

Tohle si na sebe nevezmu !!!

Tereza Cieglerová, I. kategorie, *2006

ZŠ a MŠ Holoubkov

Taky Vám někdy rodiče do školy připraví oblečení, co fakt nosit nemůžete? Mně ano, vždycky. Vždy večer, kolem sedmé hodiny, si musím připravit vše do školy (včetně oděvu). Zrovna včera jsem si připravila krásné modré tričko s růžovým nápisem. Fakt boží tričko. Poté mě maminka přijde zkontrolovat. (A kritizovat ☺). Pořád musím poslouchat to její: „Ježíši tohle je katastrofa a ty si myslíš, že tohle si vezmeš do školy!?” „V žádném případě si to do školy nevezmeš prostě NE!” Náhle vytáhne z šuplíku růžové triko (asi si myslí, že jsem malá holčička) a kalhoty taky růžové (Kritizuje mi hlavně trička. A kalhoty, ty rovnou vyměňuje). Já se tomu nebráním. MÁM PLÁN!!! A teď Vám řeknu (spíš napíšu) ten můj plán:

- Nechte dotyčnou osobu (v mém případě mojí maminku) ať Vám připraví to, co se jí líbí.
- Pokud Vás, jako mě, v noci kontroluje maminka nebo tatínek jestli spíte, nechte ji a počkejte na ráno. Budete si muset přivstat, ale abyste si nepřivstali až moc. Rodiče totiž chodí do práce a vstávají brzy - tedy v mém případě ano - aby o Vás nevěděli. Když nespím, mám dost velké průšvihy.
- Vyměňte si oblečení, co vám připravila maminka nebo tatínek (nebo babička či dědeček) za to, co jste chtěli vy.

A JE TO!!!

Takhle vypadá moje příprava oblečení. A jak vypadá ta vaše?

V pruhovaném tričku za dobrodružstvím

Bára Urbánková, I. kategorie, *2006

ZŠ, J. Valčíka, Ostrava

Každý si asi myslí, že když se řekne v pruhovaném tričku, máme si představit vězně. To snad každý, kdo má pruhované tričko, je vězeň? Ne! Žádní nudní vězni, ale dobrodružní piráti. Právě takové pruhované tričko našla Zuzka na půdě. Od té doby získala zálibu v pirátských kostýmech. Ve svém tričku chodila i spát. Nechala si ho vzít jen od maminky, aby ho mohla vyprat. Brzy měla mít Zuzka narozeniny. Rodiče se jí ptali, co si přeje. „Já bych si přála pirátský meč, pásku

přes oko a klobouk!“ vychrlila na ně. Uplynul týden a nastal den Zuzčiných narozenin. Dostala dort ve tvaru lodě a na plachtě bylo napsáno 9 let. Našla všechny dárky, které si přála a ještě navíc knížku o pirátech ve zvláštním obalu. Šklebil se na něm ošklivý pirát. Zuzce se zdálo, že trochu hýbá očima. Když rodiče odjeli do práce a Zuzka zůstala sama doma, vzala si tu podivnou knihu. Sotva ji otevřela, ocitla se na zvláštním místě. Vypadalo jako kajuta. Když vyšla ven, spatřila, že je na lodi. Na palubě klečeli dva plavčíci a prosili o milost toho ošklivého piráta z obalu knihy: „Slitování! Nechtěli jsme tu mapu shodit. Vždyť se jí nic nestalo.“ „Dostanete, co si zasloužíte!“ zuřil kapitán. Zuzce bylo plavčíků líto. „Nechte je být,“ volala a pomáhala plavčíkům na nohy. „Co ty jsi zač?“ zuřil překvapený pirát. „Já jsem pirátka Zuzka,“ odpověděla a navrhla plavčíkům, „postavíme si vlastní loď.“ Ti souhlasili a zvolili Zuzku svou kapitánkou. „Ještě jsem s vámi neskončil!“ zařval za nimi překvapený pirát. Kapitánka Zuzka se svými plavčíky odplula na ostrov a do večera byli s lodí hotovi. Ráno, když se probudili, slupli k snídani mango a konečně vyrazili na moře. Netrvalo dlouho a uviděli pirátskou loď. Když pluli úzkým průlivem mezi skalami, pirát jim zatarasil cestu. Nechal zakotvenou loď a utíkal do skal. Zuzka vyběhla za ním. Když jej dohonila, pirát tasil meč. Ještě že Zuzka přesně takový dostala od rodičů na narozeniny. Začal krutý boj. Chvilí se dařilo jedné straně a chvíli druhé. Najednou se s pirátem utrhł okraj skály a on se zřítíl do moře. Se Zuzkou se zatočil svět. Najednou se ocitla doma v pokojičku. Na stole ležela otevřená kniha o pirátovi. Rychle ji zavřela a uložila na poličku s hračkami. Už nikdy ji neotevře. Co kdyby se opět setkala s pirátem! Když se vrátili rodiče z práce, Zuzka jim vyprávěla o prožitém dobrodružství. Nevěřili jí. Zuzka má dodnes zálibu v pirátských kostýmech. Často si hraje v pokoji na námořníka. Jen tu knihu s podivným pirátem už nikdy neotevřela.

Tak se slaví u nás - Léto v Banátu

Jaromír Vochot, I. kategorie, *2006

ZŠ, Neštěmická, Ústí nad Labem

Je 30. června po vysvědčení. Naskládali jsme věci do kufrů a vyrazili s rodiči a bratrem směr Banát. Ráno jsme dojeli do mamčininy rodné vesnice Rovensko. Vesnička se nachází 780 metrů nad mořem a žijí zde moji prarodiče. Bydlí v rodném domku a mají malé hospodářství, kde chovají kravičky, telátka, prasata, slepice, psy a kočky. Babička podojí kravičku a z mléka vyrábí sýry, které si od ní odkupují turisté. Prasata na podzim zabijí a dělají si vlastní jitrnice, klobásy, tačenkou atd. Šunka a bůček se vyudí v domácí udírně. Z mletého masa se dělají „šarmy“. Každá rodina v Rovensku si nakládá celé hlávky zelí speciálně

na šarmu. Sarma je tradiční rumunský pokrm všední i sváteční. Jsou to závitky prokládané uzeným masem a zapečené v troubě. Dalším obvyklým rumunským jídlem je „mamaliga“ - kukuřičná kaše s brynzou a kysanou smetanou. Babička také často peče „vdolky ve třech kabátech“, protože se jí s šípkovými povidly, tvarohem a smetanou. V Rumunsku je ještě krásná čistá příroda, zdravé ovzduší, hluboké lesy a louky, kde můžete během dne pozorovat nádherné létající motýly v různých barvách a když se sešerí, poslouchat cvrkot cvrčků a pozorovat západ slunce za vysoký vrch. O prázdninách pomáháme dědovi na poli například sušit seno, sklízet obilí a zeleninu. V neděli však traktory a další stroje utichnou, lidé odpočívají a věřící chodí do kostela. Moc se nám v Rovensku líbí a rádi se k dědovi a babičce vracíme. V Čechách, kde s rodiči bydlím, se už některé tradiční zvyky, kroje a nářečí vytratily. V Banátu si připadám, jako bych se vrátil v čase zpět nebo jako bych vstoupil do jiného světa, ve kterém žijí lidé společně, kde je tak nějak osud každého spjat s životem celé vesnice.

Hvězdář

Jan Červenka, II. kategorie, *2005

ZŠ E. Beneše, Mírové náměstí, Písek

Noci byly dlouhé a chladné. Sněhu sice bylo pomálu, ale stačilo to, aby byla vánoční atmosféra cítit všude kolem. Vánoce se nezadržitelně blížily. Do Štědrého večera zbýval sotva týden. Za okny bohatých lidí byly vidět vánoční ozdoby, ale i shon hospodyň, které měly plné ruce práce s přípravou krásných svátků. Lidé se na sebe navzájem ani tolik nemračili a promrzlým žebrákům u kostela sem tam padl do dlaně nějaký drobný penízek. Bohatí lidé možná chtěli alespoň jednou v roce ukázat, že nemyslí jenom na sebe. V úzkých uličkách Prahy, nedaleko velkého Hradu, se na svou každodenní práci chystal mladý lampář. Být lampářem je důležitá a odpovědná práce. Prosvětlit temnou noc, aby lidé bezpečně trefili do svých domů. Ukázat lidem cestu, když náhodou zabloudí, vyměnit svíčky, vyčistit skla, aby světlo bylo co nejjasnější, i vyměnit sklo, když nezbední kluci zkoušeli svou přesnou trefu. Mladý lampář chodil úzkými uličkami každý večer. Byl teple oblečený, ale ne zase moc, aby mohl dobře lézt po krátkém žebráku, který spolu s ruční lampou nosil stále s sebou. I když stejnými uličkami chodil den co den, vždy si našel něco zajímavého, co stálo za jeho pozornost. Poslední dobou ho stále víc zajímala noční obloha. Není se čemu divit. V jeho práci mu často pomáhaly hvězdy, které jako malé lampičky svítily na noční obloze. Někdy si představoval, že když on rozsvítí lampu, přibyla na oblohu jako další hvězda. Na konci ulice, o kterou se staral, bydlel ve větším domě královský hvězdář. Nebyl zlý

a namyšlený jako většina bohatých lidí, které ve svém životě potkal. Jejich cesty se setkávaly, když hvězdář večer odcházel do své observatoře. Lampář ve stejný čas začínal rozsvěcovat první lampu, která stála nedaleko hvězdářského domu. Dnešní noc byla jiná než ostatní. Lampář opřel svůj žebřík o stěnu domu a chystal se zapálit první lampu. Když viděl hvězdáře vycházet ze svého domu, nahlas ho pozdravil. Jako vždy hvězdář odpověděl, ale tentokrát se jeho kroky zastavily u lampáře. Chvíli si povídali a v jejich očích bylo vidět nadšení. Po chvíli se lampář osmělil a zeptal se: „Pane, hvězdy nám opravdu určují náš osud?“ Hvězdář se pousmál a odpověděl: „Hvězdy osud lidí neurčují, ale mohou jej ovlivnit. To si dobře pamatuj!“ Mluvili spolu ještě dlouho, ale tma přicházela stále rychleji. Hvězdáře otázky mladého chlapce překvapily. A udělal něco, co mladého lampáře nenapadlo ani ve snu. Pozval ho na druhý den do své observatoře. Nemohl se dočkat. V hlavě se mu stále objevovaly nové a nové otázky. Radost, kterou prožíval, jen těžko skrýval. V jeho tváři byl vidět úsměv a ruce se mu chvěly nedočkavostí. Konečně tu byl večer. Ulici, ve které se staral o všechny lampy, dnes prošel nezvykle rychle. Nevynechal ale ani jednu a zdálo se mu, že světla svítí jasněji než jindy. Jeho kroky se nejistě blížily po zasněžené cestě. Před ním se objevila velká dřevěná vrata s kovovým kladkem vyzdobeným tajemnými ornamenty. Natáhl ruku a zabouchal na vrata. Kovový zvuk proletěl prostorem domu. Bylo slyšet pomalé kroky, které se stále přibližovaly. Vrata se pomalu otevřela a starší muž pokynul lampáři. „Pan Tycho de Brahe váš očekává ve své pracovně. Následujte mě.“ Hvězdář svého hosta přivítal a provedl svou pracovnou. Byla tajemná. Všude nejrůznější přístroje, mapy, pravítka a knihy. Povídali si spolu dlouho. Mnoho otázek vyžadovalo čas na odpovědi. Konečně se dostali k něčemu, co vypadalo jako píšťala od varhan. Tycho de Brahe vysvětlil, že je to dalekohled. „Když se do něj podíváš, uvidíš hvězdy blíž a blíž. A taky uvidíš ty, které jiní nevidí.“ Bylo to nádherné. Vypadalo to, že hvězdná obloha nemá žádný konec. Lampář za vše poděkoval. Rád by ale pro hvězdáře udělal něco, z čeho by měl stejný pocit radosti a štěstí jako on. Zeptal se, i když věděl, že nemá příliš možností jako bohatý učenec ve službách krále. Odpověď, kterou slyšel, ho překvapila a zároveň zahřála u srdce. „Jako malý kluk jsem vždycky obdivoval hvězdy a moc jsem záviděl tomu, kdo je na obloze každý večer rozsvěcí. Snad proto jsem ho chtěl alespoň jednou zhlédnout a pozorovat, jak to dělá. Tady v Praze, daleko od mého rodného domova, jsem si na to všechno vzpomněl, když jsem tě pozoroval, jak zapaluješ lampy. Malé hvězdy, na které můžeme dosáhnout. Vezmi mě zítra s sebou ty a nech mě rozsvítit naši ulici. Hvězdy na naší cestě.“ Je to dávno, co se ten příběh stal, ale až půjdeš uličkou lampáře, tam, kde kdysi bydlel Tycho de Brahe, podívej se dobře na všechny lampy. I dnes tam svítí pro každého z nás. Kdysi je tam rozsvítil jeden mladý lampář, který chtěl být hvězdářem, a s ním hvězdář, který se alespoň jednou v životě stal hvězdným lampářem.

Se vzpomínkou na triku

Hana Vašíčková, II. kategorie, *2002

Gymnázium, Ostrava-Hrabůvka

Člověk je tvor, který rád prožívá spousty neobvyklých věcí, aby jednou umíral s pocitem, že tu šanci existovat nezahodil jen tak za hlavu. Ty okamžiky, na něž chceme vzpomínat v každém věku, si pečlivě zpečetíme fotografií nebo podrobným zápisem do svého deníčku. Potom máme jistotu, že si je poneseme v hlavě po celý život. Vždyť se stačí podívat na jediný obrázek, přečíst si těch pár zaznamenaných vět a všechno to kouzlo se nám znovu a v plné kráse promítne před očima jako jilm na plátně. A napadlo vás někdy, proč tyhle zážitky musíme skladowat zejména v hmotné podobě, dávat je do rámečků či vystavovat ukryté v těle dovezeného suvenýru? Protože nevěříme v lidskou dokonalost. Noviny nás varují před ztrátou paměti, přičemž škola už tak mladé skupině připomíná, kolik věcí a detailů si nejsou schopni zapamatovat. A kam se pak poděla ta jistota, že se nám jedna veledůležitá vzpomínka samovolně udrží v mysli do konce našich dnů? Milá zákaznice, která tenhle krátký vzkaz momentálně držíte v ruce, a jehož slova Vám právě běží hlavou, mám na Vás prosbu. Oblečte si právě zakoupené pruhoované triko vyrobené se vši láskou a stoprocentně bavlněné, neváhejte a vydejte se na nevšední dobrodružství tam, kam Vás nohy zanesou. Máte pocit, že jste zaplatila dvě stě devět korun za pouhé tričko, ale to se pěkně pletete. Koupila jste si totiž vstupenku za poznáním něčeho úžasného. Prosím, dovolte tomuhle triku, aby s Vámi zažilo ty nové momenty a objevy. Nenechte ho odejít na skládku s vědomím, že s sebou neodnáší něco velkolepého...

13. června, 14:13

S lehkým úsměvem na rtech přečtu vzkaz, jenž drobným písmem pohltil celou zadní stranu účtenky přiložené k mému nákupu. Už jsem ji chtěla bezostyšně vyhodit rovnou v onom skromném obchůdku na konci ulice, když mě baculatá žena za pokladnou zastavila přímo v akci. „Jen si ji nechte, slečno. Vona by se vám ta druhá strana mohla líbit,“ pronesla s tolik neskrývanou nadějí v hlase, až jsem se trochu zastyděla za své úmysly s tím kouskem papíru. Teď ani nepochybují o tom, že slova byla pečlivě psána její rukou, doufaje v dobrodružné srdce zákaznice, které nakonec lístek skončí spolu se zbožím v nákupní tašce. Očima projedu text napodruhé, jako bych snad očekávala, že ve finále narazím na větu, že tohle celé je jen hloupý vtip upředený z nudy, nikoliv opravdová prosba. Ovšem jakmile řádky pročítám dokola a dokola, začíná se mnou prokousávat jakési odhodlání a nekonečná touha toto krásně naivní přání s plným nasazením vyplnit. Stát se splněnou padající hvězdou obyčejnému pruhovanému tričku.

13. června, 20:01

Kufry nacpány k prasknutí, letenka směr Itálie zakoupena na poslední chvíli a všechny starosti zavřeny doma v šuplíku na tučt zapadů. Stojím celá rozechvělá v obrovské hale místního letiště, připadá si jako náhodně vhozená figurka do důkladně promyšlené hry. Během šesti hodin jsem se bez varování připletla do pavučiny vzrušujícího chaosu začínajících zážitků, podnícena pouhou účtenkou z nedalekého krámk. Sledovat všechny ty davy lidí není zas tak nudná věc, když prohlížíte každou tu lidskou tvář, která netrpělivě čeká, až konečně přeletí hranice tohoto státu nebo se naopak klepe strachy, protože nevěří kusu plechu, co si jen tak létá vzduchem. Psát si v hlavě příběhy osob, jejichž osud je vám naprosto neznámý, to je to, čím já ráda zabírám čas. Zničehonic mě ale z linkování cizích životů vytrhne upištěný hlas hodinek, který na celé kolo huláká, že už bych měla nasadit tempo a vyrazit k letadlu. Ksaku, a to jsem si ještě chtěla skočit pro nějakou dobrou svačinu...

13. června, 21:00

Každou chvíli začneme stoupat vzhůru. Nadšení, radost, ale i strach mi teď proudí žilami jako zběsilí, prsty se lehce třesou v tom návalu všemožných pocitů. A co jiného zklidní nervy lépe než vynikající mateřídouškový čaj s vrchovatou lžící pampeliškového medu? Proto pomalu otevírá víko své oblíbené termosky, chvíli se nechává konejšit lahodnou vůní a přestává vnímat napjaté okolí. Což ale vzápětí mohu nazvat zásadní chybou, jelikož se z tohoto bylinkového transu probudím přesně v moment, kdy se již ocitáme pár metrů nad zemí, a láhev mám přitisklou ke rtům. Leknutím trochu nadskočím, čímž zapříčiním následující neštěstí v podobě horkého fleku přímo na svém bavlněném talismanu. Nebohé pruhované tričko...

13. června, 21:58

„Bonjour,“ ozve se přímo za mým ramenem hluboký hlas, který si dovolil tak beze studu vyrušit spokojenou spící dívku z klidného spánku. Pootočím se, abych spatřila hnědookého čtyřicátníka s bradou orámovanou hustými vousy. Ihned mi připomene mladší verzi našeho Krakonoše, takže i přes svou rozespalost vytáhnu koutky do upřímného, byť trochu zmateného úsměvu. „Promiňte, bonjour?“ zeptám se značně vykořeněná touto situací. „Já jen... vaše tričko mi připomíná Francii a Paříž a s Eiffelovou věží na obzor,“ pronese muž, z jeho přízvuku jasný Francouz cestovatel, zasněně. „Moje krásná Rosé milovatí proužky, mademoiselle. Ona milovatí taky růže a východ slunce za oknem, když jí mátový čaj vonět v něžných, bledých ručkou,“ pokračuje tónem, jako by se mu jeho horlivě zamilované srdce roztékalo přímo na jazyku. Poté mi jenom poklepe na rameno, že už to je vše a já se opět můžu pohodlně opřít do sedadla. Ovšem teď už nemám na nějaké spaní ani pomyšlení. Raději nahlédnu ven z okýnka a pozoruji tu neuskutečnou nádheru pode mnou. Nevidím gigantická města protkaná statisícem

silnic, dlouhé a nekonečné ulice, hlučné ozvěny proudících lidí. Vidím pouze nevinnou dětskou stavebnici, kterou tatínek celé noci vylepšoval a vylepšoval, aby ji jednoho tichého večera mohl zapojit do zásuvky v koutku pokoje. A ukázat svému synovi, jak se kdejaké město může pod oponou tmy proměnit v dechberoucí houf světlušek. Načež mi mé pruhované tričko připomene, že někde tam právě uléhá čísi opravdu milovaná Rosé do postele, aby ráno stihla sledovat zpoza záclony barvy nového dne...

13. června, 23:18

Na italské taxikáře je stoprocentní spoleh. Únavu jsem pohřbila rovnou v taxíku, když jsem řidiči směsicí všech řečí vykoktala, aby mě hodil tam, kam by on sám zajel s pruhovaným tričkem na sobě. Nejdřív si samo sebou myslel, že pouze vtipkuji, ale vmžiku jsem ho ráznou češtino-italsko-angličtinou ujistila o vážnosti svých pokynů. Také jsem mu patřičně naznačila, jak hledám nezapomenutelné okamžiky, a proto jsem se dnes odpoledne rozhodla pro úplně spontánní cestu ze srdce Evropy až sem. Projížděl romantickými uličkami, které pootevřeným okýnkem pouštěly dovnitř auta vůni čerstvé pizzy a sušených rajčat, ovšem taky tóny táhlých italských písní. A jakmile tedy dorazil do cíle, odmítala jsem vystoupit, opustit tento kočár letní atmosféry. Nicméně byl za skvělou jízdu spravedlivě odměněn a nechal mě samotnou sledovat, jak jeho sytý žlutý vůz polyká tma v dálí. A já jsem teď tady. S kufrů v patách šlapu úzkou cestičkou přesně na místo, které mi vřele doporučil ten veselý řidič taxíku. Potom co si přehraju jeho slova několikrát jako z kazety, mám pocit, že řekl něco ve smyslu: „Žádná slečna v pruhovaném tričku tímto místem ještě nepohrdla.“ Suchá tráva mi hravě šimrá kotníky a teplý noční vánek načechrává kaštanové lokny. Vtom se mé paty samovolně zaboří do hladkého písku a v tajemném šeru lze poznat pláž běžící daleko k nekonečnu. A přímo přede mnou se rozléhá lehce roztančená vodní hladina. S nepopsatelným pocitem na prsou, jásajícím srdcem a nezvyklým klidem v hlavě se posadím na prostou tyčící se skalku, i tak si připadám jako na vrcholku světa. Tenhle pohled mi může závidět kdejaký básník či malíř nejkouzelnějších krajin vůbec. Mořská plocha připomínající parket, na němž se prohánějí vlnky v rozvážném rytmu půlnočního valčíku. Celičkou scénérii osvětluje měsíc, jakožto stříbrná perla v černém šatu pozdních hodin, zatímco hvězdy ukázněně shlíží dolů ve jménu vzorného publika. Za doprovodu pravidelného šplouchání vln, kdy zpěněné jazyky olizují samotné břehy pláže, obdivně hledím na toto pohádkové divadlo a vím, že bych takhle mohla zůstat napořád. Až se vrátím domů, nebudou mi kapsy přetékát turistickými známkami a mobil skomírat pod nápořem nespočtu fotek. Jediné, po čem toužím, je mít tohle celé dokonale uložené v paměti, protože jinak se některé momenty zachytit zkrátka nedají. Dále po úspěšném návratu otevu a následně zlikviduji všechny ty trable, které jsem v pokoji pozamykala, abych stejnou svobodu jako tady mohla cítit i na svém rod-

ném místě. Protože když si takhle člověk náhle vyrazí za dobrodružstvím v pruhovaném tričku, zjistí, kolik věcí vlastně potřebuje odbourat či změnit, aby byl šťastný tam, kde je...

Lodní deník

Vít Bohunský, II. kategorie, *2003

Základní škola a mateřská škola, Mikulčice

Dnes mám narozeniny a tento deník jsem dostal jako dárek od rodičů. Tohle bude první zápis a ten by neměl být dlouhý, takže toho víc napíšu zítra.

20. května

Včera mi bylo deset. Oslava probíhala stejně jako vždycky. Sjeli se k nám strýcové, tety, babičky, dědové, bratřenci, sestřenice - prostě celá rodina. Mamka přichystala chlebičky, objednala zákusky a upekla dort. To všechno bylo normální. To, v čem se však včerejší oslava lišila, byl jeden z mých dárků. Dostal jsem totiž pruhované tričko. Nikoho jiného by to asi moc nenadchlo, ale já jsem byl šťastím bez sebe. Už od mala totiž sním o tom, jak se ze mě stane námořník, budu žít na lodi s opičkou a papouškem a budu objevovat nová místa. To tričko mi dodalo sebedůvěru a já jsem se pevně rozhodl svůj dětský sen uskutečnit - budu námořníkem!

7. července

Jedeme na vodu!!! Rodiče se rozhodli vzít mί s sebou sjíždět řeku Vltavu. Opět se jim povedlo mě překvapit. To bude paráda!

16. července

Jsme zpátky. Je ze mě vodák! Bylo to super už od prvního nalodění. Ze začátku jsem se trochu bál a pádlování mi nešlo, ale po dvou dnech si svaly zvykly. Dokázal jsem plnit úlohu háčka i kormidelníka. Přes noc jsme zakotvili v kempu a spali ve stanu. Jídlo jsme si připravovali na otevřeném ohni, u něhož se pak utvořila veselá skupinka lidí. Mezi nimi jsme byli i my. Zpívali jsme a sdělovali si prožitě zážitky, příhody a vtipy. Přišlo mi zajímavé, jak se všichni otevřeně bavili s lidmi, které nikdy předtím neviděli. Asi to bylo tou veselou atmosférou, která působila na všechny vodáky a dávala jim pocit propojenosti. Koupali jsme se v řece - chtěně i nechtěně. Ale popravdě jsme se s lodí „cvakli“ jenom dvakrát. Když jsme projížděli mně neznámým krajem, potkávali jsme cizí lidi, seznamovali se s nimi a získávali jsme nové zkušenosti. Jak jsem říkal, ta dobrá atmosféra vládla úplně všude, i tady. Na řece jsme překonávali různé překážky, divoké peřeje a jezy. Celý týden se mě mamka snažila přesvědčit, abych si vzal i jiné tričko než to pruhované.

vané, co jsem dostal k narozeninám. Ale já jsem nechtěl. V něm jsem si připadal jako pravý námořník. Na moři taky nikoho nezajímá, jak dlouho má námořník na sobě jedno triko. Postarší muž zaklapl desky deníku a odložil jej na stolek. Pohládl papouška na svém rameni, rozhlédl se po klidné mořské hladině a tiše se pro sebe usmál. „Tak takhle to všechno začalo,“ pomyslel si. Pohlédl na kajutu, kde mu na zdi viselo už dlouhá léta drobné dětské pruhované triko.

Dušičky

Milena Blažková, II. kategorie, *2002

Gymnázium Zikmunda Wintra, Jana Žižky, Rakovník

Dušičky, svátek, kterému ke slavení oficiálně připadl datum 2. listopadu. Nikdo mi nikdy nevysvětlil, proč právě druhého listopadu, ale to nevadí. Možná sychravé jakoby zamlžené chladné dny, padající listy a vůně tlení otevírají vzpomínky nejen na současné kamarády, ale také na lidi, kteří už odešli. Proto každoročně v tuto dobu přicházejí lidé na hřbitovy, přinášejí květinové věnce a zapalují svíčky. Touto symbolikou vzpomínají na své blízké. Jen málokdo si ale uvědomí význam těchto gest. Čas, kdy je hranice světa mrtvých a živých nejtenčí. Světla svíček symbolizují ochranu a ukazují mrtvým cestu. Oheň očišťuje. Dušičky jsou křesťanský svátek, který společně s věřícími slaví i ostatní. Možná je to proto, že smrt děsila člověka od nepaměti a potřeboval se s ní nějak vyrovnat. Odchod blízkého člověka bolí dlouho. A smrt nás rozděluje i spojuje, protože zemřít nakonec musíme všichni. Dušičky jsou svátkem vzpomínek, svátek, který donutí člověka trochu zpomalit a přemýšlet. Chvilé, kdy se čas téměř zastaví, protože jednou se zastaví pro každého z nás. Ať už věříte v posmrtný život nebo ne. Noc Svátku zesnulých bude magická vždy, protože jednotlivé vzpomínky utváří naši minulost, zpřítomňují ji a tím nás ujišťují, že ještě jsme a dokud jsme, bude i minulost naší součástí. A v té žijí i ti, kteří už dávno odešli. Při zapálení svíčky plamínek pomalu narůstá, lehce poskakuje, tancuje až nabere plné síly. Míhota se ze strany na stranu, táhne výš a výš. Ztrácí na síle a zase ji získává, je nevyzpytatelný. Plamen může zhasnout nebo hořet dál, přesto ale jakákoli svíčka jednou zhasne. Stejně je to i s lidským životem. Energie dohoří a lidský život uhasne.

Praha matka měst

Nikola Kovalová, II. kategorie, *2002

ZŠ a MŠ, Demlova, Olomouc

---

*„A jak šel čas, při brodech, kudy procházely obchodní stezky,
vznikaly osady, chráněné na pravém břehu hradištěm,
jemuž bylo dáno jméno Vyšehrad, na levém břehu pak Hradčany.
A mezi nimi v temné spleti pěšin a vyšlapaných cest,
z bájí a mýtů za staletí vyrostla Praha - Matka měst.“*

(Praha- Matka měst, úryvek písně Waldemara Matušky)

Každý zná Prahu „Matku měst“. Krásná za každého ročního období, ve dne i v noci. Je to velké, majestátní, starobylé město s dlouhou historií a nádhernými památkami, jako Pražský hrad, Zlatá ulička, Prašná brána,... Ale nejen to. Praha v sobě skrývá mnohem víc. Tajemné uličky a temná zákoutí jsou plné pověstí, legend a především strašidel. A právě o tom bude můj příběh. O Vánocích je Praha nejhezčí. Okna každého domu bývají pečlivě vyzdobená a strom na Staroměstském náměstí ověšený nejrůznějšími baňkami a světýlky. Bylo kolem osmé hodiny večer a nad Vltavou zářil stříbrný měsíc. Šla jsem po Karlově mostě směrem ke Staroměstskému náměstí podívat se na Pražský orloj a hlavně na vánoční stromček. Celý most byl pokrytý tlustou vrstvou čerstvě napadaného sněhu, který tišil moje kroky. Najednou se ochladilo a u úst se mi začaly tvořit malé obláčky páry. Zdálo se, že jsem na mostě sama, nikoho jsem neviděla a jen v dálce zamňoukala kočka. Šla jsem dál. Z ničeho nic se přede mnou objevil malý mužík. V měsíčním světle na mě kulil své velké zelené oči a byl celý mokrý. Po chvilce mi došlo, že to je nejspíš vodník Kabourek z Čertovky na Kampě. Kdysi jsem o něm četla pověst, ale nevěřila jsem, že bych se s ním mohla setkat. Pak na mě promluvil, jestli bych se nechtěla něco dozvědět o místních strašidlech. Zprvu jsem chtěla odmítnout, ale zvědavost byla silnější, a tak jsem nakonec přikývla. Šli jsme společně dál po opuštěném zasněženém mostě a vodník začal své vyprávění o dalších vodnících, kteří žijí ve Vltavě a nebo v Čertovce, a taky o svém dlouhém životě. Na konci Karlova mostu jsme se spolu rozloučili. Potom už jsem jen viděla, jak vršek jeho zeleného klobouku mizí pod hladinou Vltavy. Myslela jsem, že je všemu konec, ale když jsem poté procházela Karlovou ulicí, zjevila se přede mnou dívka. Obklopovalo ji stříbrné světlo. Plakala a byla od hlavy až k patě mokrá. Ptala jsem se jí, kdo je, a ona mi povyprávěla celý svůj příběh. Jmenovala se Lubomíra a pracovala jako služka ve zdejší domě

U Zlaté studny. Podle pověsti byl ve studni za domem ukrytý poklad. Chtěla ho najít, a tak se naklonila přes okraj kamenné studny, spadla a utopila se v ní. Od té doby ji lidé znají jako „utopenou služku“. Chtěla jsem jí pomoci, ale nevěděla jsem jak. Musela bych mít alespoň jeden zlaták z toho pokladu, abych jí ho mohla dát a tím ji vysvobodit. Tak jsme se rozloučily a já pokračovala v cestě. Lampy na ulici svítily jen bledým světlem. Na mnoha místech byla tma. Najednou se rozzářilo jasně oranžové světlo, vyšlehly plameny a kolem mě někdo proběhl. Ucítila jsem teplý závan vzduchu, ale jak se rychle objevil, tak rychle i zmizel. Nejspíš to byl Ohnivý muž. Dál jsem se proplétala zasněženými uličkami, až jsem konečně zahlédla špičku vánočního stromečku s velkou vánoční hvězdou. Byl nádherný. Kolem stály stánky, v tuhle dobu už všechny zavřené, a krásný slamený betlém. Pražský orloj ukazoval něco kolem desáté hodiny večer a já se rozhodla, že mám ještě čas, a tak jsem si to namířila směrem k Prašné bráně. Má cesta vedla Celetnou ulicí. Na nebi se začaly tvořit těžké sněhové mraky, a proto jsem přidala do kroku. Náhle se přede mnou ze tmy vynořil nějaký muž. Neohrabaně poskakoval po jedné noze. Chtěla jsem se ho zeptat, jestli je v pořádku, ale když se ke mně přiblížil, ukázalo se něco děsivého. Muž neměl hlavu a jeho oblečení bylo celé roztrhané. Z jeho levé nohy nezbylo skoro nic a v pravé ruce držel svou hlavu, ze které se na mě šklebil šílený úsměv. Dala jsem se na zběsilý útěk. Běžela jsem, dokud mi stačil dech a až teprve pak se zastavila. Ohlédla jsem se zpět, ale po muži nebylo ani stopy. Později při čtení pověstí o strašidlech ze staré Prahy jsem zjistila, že to musel být jedině Rozsápaný spiritaista Ulrych. V tu chvíli bylo mým jediným přáním, aby to všechno skončilo. Už jsem byla skoro u Prašné brány. Znovu jsem zrychlila. Jen kousek mě od ní dělil, když najednou zazněla rána a kolem mě se v těsné blízkosti prohnal povoz tažený černým koněm s mlynářem sedícím na kozlíku a jen tak tak, že mě nesrazil. Spadla jsem do velké hromady sněhu a zahlédla, jak se povoz za velkého hromobití i s koněm a mlynářem propadl do země. Zbyly po něm jen stopy ve sněhu. A pak bylo jen ticho. Ještě chvíli jsem seděla ve sněhu, než jsem se odvážila porozhlédnout. Z žádné uličky už na mě nevykukovalo strašidlo. Všude byl klid. V tu chvíli jsem opravdu uvěřila, že je všeho strašení konec. Z dálky se ozvalo odbíjení hodin z kostelní věže Týnského chrámu. Možná to zvonila prokletá jeptiška, ale nad tím už jsem nechtěla přemýšlet. Byla půlnoc a na tiché pražské uličky se začaly snášet velké bílé sněhové vločky. Každá jiná, jako mé právě prožité dobrodružství. Z Pražského hradu byla vidět jen silueta. Cesty začal pokrývat další bělostný sníh a já věděla, že je čas vydat se pomalu domů. Hlavou se mi honily nejruznější myšlenky, zda to vše, co mě v tom kouzelném čase plném dobrodružství potkalo, bylo jen dílem mých myšlenek, nebo na mě opravdu zapůsobilo kouzlo těchto míst a časů dávno minulých. Možná, že kdybych byla úplně někým jiným, tak by mě nikdy takové dobrodružství nemuselo potkat. Kdo ví... třeba je

to právě mojí fantazií, kterou si tak chráním, zatímco jiní lidé ji ztrácejí jen proto, že ji prostě nepotřebují. Což je podle mě velká škoda. Právě díky ní je můj život o hodně krásnější. Z nebe se stále sypal čerstvý sníh, uličkami se proháněl vítr a pomalu začal skrývat mé stopy...

Praha matka měšť

Terezie Daničková, II. kategorie, *2002

ZŠ a MŠ, Demlova, Olomouc

„Katko, vstávej. Musíš do školy!“ Nechtělo se mi vstávat, ještě ne. Máma na mě znovu zavolala. Zamumlala jsem něco nesrozumitelného, převlékla se a šla do koupelny. Snažila jsem si učesat svoje blond vlasy, které mi trčely do všech stran. „Katko, přijdeš pozdě!“ Máma začínala být netrpělivá. Zkontrolovala jsem svůj vzhled v zrcadle. „Vždyť už jdu,“ zavolala jsem a vyběhla z koupelny. V kuchyni jsem se podívala na hodiny. Za deset minut bude osm hodin! Vzala jsem si aktovku, rozloučila se z mámou a běžela jsem do školy. Bohužel nejsem dobrý běžec, aktovka na zádech mi to také moc neusnadnila. Do třídy jsem dorazila na poslední chvíli, všichni spolužáci už seděli na svých místech. Posadila jsem se na prázdné místo vedle Erika a nachystala si věci. Do třídy vešla paní učitelka dějepisu. Učili jsme se o památkách Prahy, jako je Pražský hrad, Prašná brána nebo Národní divadlo. Za domácí úkol jsme měli zjistit zajímavosti o památkách, které jsme v hodině neprobírali. U oběda jsem se domluvila se svými kamarády, Erikem a Tinou, že na úkolu budeme pracovat společně. „Mohli bychom zjistit pár zajímavostí o Zlaté uličce,“ navrhla Tina. „To zní skvěle. Na prohlídce uličky jsem nikdy nebyl.“ Erik byl nadšený. V šest hodin večer jsme se procházeli uličkou. Erik držel nějakou knížku. „Zlatá ulička byla založena v 2. polovině 16. století. Usadili se zde hradní střelci a zlatotepci, podle nichž se ulička původně jmenovala Zlatnická. Je to nejmalebnější zákoutí Pražského hradu. Měří 200 metrů, je dost úzká a dlážděná kočičími hlavami. Tvoří ji drobné domečky s barevnou fasádou, nízkými střechami, malíčkými okny a dveřmi,“ četl Erik z té knížky. Nahlédli jsme do mnoha domků. Jeden z nich patřil paní Matyldě Průšové. Tato slavná kartářka a jasnovidka bydlela v domku číslo 14. Dům číslo 22 si zde pronajal Franz Kafka a zřídil si v něm pracovnu. Než jsme prošli celou uličku, bylo půl osmé. Ulička byla prázdná, všichni turisté už odešli. Byla tma. Chtěli jsme odejít, ale kolem nás byly jen domy, nikde žádná cesta. Nic. Ať jsme šli kamkoli, nemohli jsme se z uličky dostat ven. Vtom se před námi objevil přízračné bílý dům obklopený mlhou. Byl vyšší než všechny ostatní. Vypadal opuštěně. Vydali jsme se k němu. Čím blíží jsme šli, tím bylo chladněji. U úst se nám začaly tvořit bílé obláčky páry.

Tina se zachvěla. Zalapala jsem po dechu. V jednom z pokojů v tom zvláštním domě jsem zahlédla nějakého muže. Byl starý, trochu shrbený, s dlouhými šedivými vousy. Došla jsem k jednomu oknu a nahlédla dovnitř. Pokoj byl zařízený starým nábytkem. Na zdech viselo mnoho obrazů. Muž si sedl do jednoho ze starých křesel a podíval se na okno, za kterým jsem stála. Nedokázala jsem se pohnout z místa. Bylo to děsivé. Ale muž se jen zvedl z křesla a odešel z pokoje. Zřejmě mě neviděl. Ale jak je to možné? Myslela jsem si, že se dívá přímo na mě. Otočila jsem se a vrazila do Tiny, která stála hned za mnou. „Dávej pozor,“ zamumlala a zvedala se za země. Pomohla jsem jí a spolu s Erikem jsme se vydali pryč od toho strašidelného domu. Nevím, jak dlouho jsme bloudili mezi domky, ale stále se nám nedařilo se dostat ven. Všude, kam jsme se podívali, stály jen nízké, barevně omítnuté domky. Netuším, jak se to stalo, ale před námi se najednou objevila malá cestička mezi domky. Rozběhli jsme se k ní a za chvíli jsme už byli ve vedlejší dlouhé ulici. Světlo pouličních lamp vrhalo na zdi domů temné stíny. Bylo pozdě v noci. Na nebi zářily hvězdy a měsíc v úplňku. Šli jsme domů. Nikdo z nás nepromluvil, každý byl ponořený do vlastních myšlenek. Druhý den ve škole jsme byli všichni tři unavení. O přestávce jsme si povídali o včerejším podivuhodném zážitku. Dohodli jsme se, že o tom nikomu neřekneme, dokud si nebudeme jistí, co se tam vlastně stalo. Shodli jsme se, že se tam musíme jít podívat znovu. Nikomu z nás se tam ale nechtělo jít večer, proto jsme se rozhodli, že se tam podíváme hned po škole. V tuto dobu se po Zlaté uličce procházelo mnoho lidí. Turisté z různých zemí si v obchodě se suvenýry kupovali nejružnější předměty. Vydali jsme se rovnou k přízračnému domu. Nikdo z nás se nad tím v tu chvíli nezamýšlel, ale přesně jsme věděli, kam máme jít. Čekalo nás velké překvapení. Místo domu na dlážděné cestě stál... obrovský mramorový bílý kámen. Vypadal tak... obyčejně, nebylo na něm nic zvláštního. Všichni turisté procházeli kolem něj, nikdo se na něj ani nepodíval. Stáli jsme tam a zaraženě se dívali na kámen. „To není možné! Kde je ten dům? Měl stát přímo tady,“ Erik si zamyšleně leštil brýle. Asi bychom tam stáli dál, kdyby do nás nevrázila nějaká žena s fotoaparátem a třemi malými dětmi. Zklamaně jsme odešli. I po třech týdnech se nic nezměnilo. Stále tam stál jen mramorový kámen. Nic zvláštního, tak jsme to vzdali. Jistě se nám něco zdálo...Pomalou jsme na tu tajuplnou příhodu zapomněli. V sobotu odpoledne mi zazvonil telefon. Zrovna jsme se s Tinou dívaly v mém pokoji na film. Volal mi Erik. „Musíš hned přijít ke mně. Něco moc důležitého jsem objevil!“ Nic víc mi neprozradil, proto jsme s Tinou sedly na kola a jely jsme k Erikovi. Cestou jsme přemýšlely, co by mohlo být tak důležitého, že musíme přijet hned. Usadily jsme se v Erikově pokoji na pohovce. „Tak co se děje?“ Tina byla netrpělivá. I já jsem byla zvědavá. „Našel jsem zajímavou pověst o tom kameni ve Zlaté uličce,“ nadšeně nám vysvětloval Erik. „To místo se nazývá Zeď u poslední lucerny. Kdo tam přijde ve dne, uvidí jen šedivý balvan. Ale

v noci, když je měsíc v úplňku, se místo kamene objeví dům zahalený mlhou a všude kolem jsou další domky, nikde žádná cesta. A v tom domě žije duch - strážce pokladu, který podle této pověsti po tisíce let hlídá poklad ukrytý pod tím kamenem," Erik se odmlčel. „Ten poklad se hledá už několik let," vzpomněla jsem si na hodiny dějepisu, „ale nikdo ho nenašel..." „Musíme tam ještě jednou, podívat se po tom pokladu," Tině radostí zazářily oči. Všichni jsme se tedy vydali ke Zlaté uličce. Protože byl víkend, bylo tam mnoho lidí. Museli jsme se protlačit davem. Konečně jsme se ocitli u toho velkého kamene. Obešli jsme ho, ale nikde jsme nenašli nic, co by nás dovedlo k pokladu. Zklamaně jsme si povzdychli. Erik se šel projít, já a Tina jsme stále obcházelí kámen. Byl dokonale hladký, ale našla jsem tam drobnou prasklinu. Když se Erik vrátil, ukázaly jsme mu tu prasklinu. Lehce po ní přejel dlaní. Vedle kamenu zmizelo pár dlažebních kostek a odhalily tak staré kamenné schodiště. Šli jsme dolů. Před námi byla dlouhá temná kamenná chodba osvětlená pochodněmi. Byla tu zima a chlad. Vydali jsme se dál chodbou. Po půl hodině chůze se chodba stáčela vpravo. Pak znovu vpravo, vlevo, vpravo a rovně. Chodba měla vlhké stěny. Nikdo z nás nevěděl, jak dlouho už jdeme. Všichni jsme mysleli jen na poklad, který bychom mohli objevit. Nakonec jsme došli do malé síně. Stěny byly zdobeny malbami. Ze síně vedly dvě chodby. „Půjdeme tou vpravo," rozhodl Erik. Zamířil k chodbě, ale Tina ho zadržela. „Půjdeme vlevo." Erik se zamračil. „Vlevo? Já bych šel spíš vpravo." Začali se spolu hádat. Snažila jsem se je uklidnit, ale oba byli tvrdohlaví a mě si vůbec nevšíмали. Chtěla jsem říct, že bude lepší jít vpravo, ale Tina rozhodla. „Jdeme vlevo!" A vydala se k levé chodbě. Erik pokrčil rameny a vydal se za ní. Tak jsme postupovali dál. Stěny chodby byly na mnoha místech popraskané. Nevypadaly moc pevně. Přesto jsme šli dál. Po pár metrech jsme ale narazili na problém. Chodba tady končila, byla zasypaná. „Měli jsme jít vpravo," prohlásil Erik. Tina se na něj našťavaně podívala, ale nic neřekla. Vrátili jsme se zpátky do té malby zdobené síně. Vydali jsme se chodbou vpravo. Stěny této chodby byly pomalované stejně jako v té síni. Chodba byla rovná, nikde nezatáčela. Když už jsme to chtěli vzdát, uviděli jsme na konci chodby světlo. Rozběhli jsme se. Už jen kousek! Přivřeli jsme oči, oslnilo nás prudké světlo. Když jsme je otevřeli, zalapali jsme po dechu. Před námi byla dlouhá místnost plná věcí, o kterých se nám nikdy ani nezдалo. Zlaté stěny, zlaté sloupy, zlaté sochy a zbraně... Procházeli jsme úzkou uličkou a všude okolo nás se leskly nejrůznější poklady. I dlaždice na podlaze byly z ryzího zlata. Truhly byly plné zlatých a stříbrných šperků s drahými kameny. Tina se na ně uchváceně dívala. V jiných truhlách byly drahé kameny nevídaných rozměrů. Obrovské smaragdy, safíry, rubíny, diamanty a ametysty. „To je... úžasné." Erik obdivoval zlatá brnění a meče. Já jsem tam jen tak stála a obdivovala tu krásu všude kolem. Na stropě visel lustr z toho nejčistšího křišťálu. Na konci místnosti stál velký zlatý trůn. Seděla na něm zlatá socha, na

hlavě měla korunu, v jedné ruce držela žezlo, ve druhé jablko. Vše bylo zdobeno dalšími drahokamy. Tina se smála. V ruce držela zlatý vějíř. „Je těžký.“ Vrátila ho do jedné truhly a vytáhla náhrdelník s rubíny. „Podívejte se,“ volal Erik. Ukazoval nám stříbrné kopí. „Úžasné!“ V další truhle byly drahé látky. „My jsme ten poklad našli,“ radovali jsme se. Vtom se za námi ozvalo skřípání a vrzání. Vchod, kterým jsme sem přišli, se začal zavírat kamennými dveřmi, kterých jsme si předtím nevšimli. Jestli si nepospíšíme, zůstaneme tu uvěznění navždy. Spolu s Erikem jsme běželi k východu, ale Tina se zdržela. „Rychle, Tino!“ Tina se skláněla nad truhlou plnou šperků. „Tino, vchod se zavírá! Pospěš si,“ volala jsem na ni. Konečně se vydala za námi. Přesně ve chvíli, kdy Tina vběhla do chodby za námi, se kamenné dveře zavřely. Ztěžka jsme oddechovali. Pak jsme se vydali chodbou zpátky. Tina něco svírala v dlani. Cesta zpět nám připadala mnohem kratší. Vystoupali jsme po kamenných schodech a ocitli se ve Zlaté uličce mezi turisty. Tajné schodiště zmizelo, ale kámen tady pořád byl. Nikdo si ničeho zvláštního nevšiml. Všichni obdivovali barevné domky. Nebe bylo zatažené, začalo pršet. Než jsme došli domů, byli jsme úplně mokří. V neděli bylo slunečno, žádné mraky na obloze ani déšť. Se svými kamarády jsem seděla v parku na lavičce. Dívala jsem se na rozkvetlé záhony květin. „To nám nikdo neuvěří,“ říkal právě Erik. Smutně jsem si povzdechla. Bylo by skvělé, kdyby byl poklad objeven. Takový poklad se nikdy nenašel. Tina se usmívala. „Že ne?“ Vytáhla z kapsy velký zlatý prsten se smaragdem uprostřed. Navlékla jsem si ho na prst. Ve slunečním svitu se oslnivě třpytil. Vrátila jsem prsten Tině. „Jsi skvělá,“ řekl Erik obdivně. „Teď máme důkaz.“ O pár měsíců později jsme byli i s rodiči pozváni na slavnostní otevření výstavy největšího středověkého pokladu. Poklad byl vystaven v Národním muzeu. Na jeho hledání se podíleli vědci a archeologové nejen z České republiky, ale i z Německa, Slovenska a Velké Británie. Byl to největší nalezený poklad v dějinách. Byli jsme na sebe velmi hrdí. Zažili jsme úžasné dobrodružství!

Praha a já

Kryštof Jelínek, II. kategorie, *2003

ZŠ, Mánesova, Stříbro

Už čtyři roky v Praze nežiji, ale našla si v mém srdci místo. A když se řekne Praha, častokrát si vzpomenu na tamní život. Zde jsou některé z mých vzpomínek. Na první pohled se může zdát, že Praha je město velmi rušné, uspěchané a úplně nevhodné na klidnou vycházku. Když však člověk toto město zná, najde i místa, kde se může v pohodě nejen procházet, ale při tom i přemýšlet. Velmi rád mám Betlémské náměstí, kde se nachází malé Náprstkovo muzeum. Do všech

směrů se odtud rozbíhají úzké a dlouhé uličky, které působí jaksí zapomenutě. K staršímu domu, stojícímu v jedné z těchto ulic, se pojí pověst O třech divých. Název zní strašidelně, ale jinak je to zde úplně běžné místo. Dnes už vím, že jde o pověst humornou. V jiné uličce nedaleko odtud se mi vždycky líbil nejužší dům v Praze. Překvapivě je jeho barva světle zelená a nachází se zde hotel. Moc rád mám malý obchůdek s ručně drceným kořením. Atmosféra na mne působí velmi klidně a poetičností dodává vůně rozmanitých bylinek. Paní prodavače je kolem šedesáti let, nosí bílou zástěru a kolem hlavy má omotaný modrý puntíkovaný šátek. Na pultu stojí stará kasa s klikou a opotřebovaná jazyčková váha Kamor. Vzpomínám si, jak jsem se rád díval i na ručně vymodelovanou krajinku se zvířátky z včelího vosku. Někdy jsem ale nechtěl trávit čas sám. Naproti přes břeh Vltavy je malé písčité prostranství, kde jsem jako menší s maminkou krmil labutě. Protože labutí bylo hodně a rohlíků málo, hnaly se labutě z vody a za hlasitého syčení se předháněly, která u nás bude dřív. Maminka mi pomáhala udržovat od labutí bezpečnou vzdálenost a občas odehnala tu nebojácnou labuť, která se nepozorovaně dostala až k nám. Ale bylo to pro mamku náročné. Nakonec jsme si s jednou labutí s dlouhým kývajícím se krkem koukali z očí do očí! Dnes se tomu jen směji. Vyvázl jsem totiž bez zranění, nepošťipán a spokojen, že jsem všechny rohlíky zkrmil. Když už vyprávím o zvířatech, nesmím opomenout to, že jsem v Praze každý týden chodil do zoologické zahrady. Byl jsem totiž adoptivním rodičem Kulíška nejmenšího. (Kulíšek je maličký druh sovy, který se podobá spíše menší kuličce, zvlášť tehdy, když se načepýří.) Bydlel v malé voliérě, která byla od shora až dolů plná větví. Často mi proto dělalo problém vůbec ho najít. Návštěvy zoologické zahrady jsem měl rád nejen kvůli zvířatům, ale i pro své duševní občerstvení. Na závěr prohlídky jsem se pokaždé zastavil v zoo obchůdku a dostal jsem od maminky malou figurku nějakého zvířátka. Dodnes je mám všechna schovaná a připomínají mi hezké chvíle v pražské ZOO. Míst v Praze, na která mám hezkou vzpomínku, je hodně. Myslím i na to, jak jsem z našeho malého bytu na Vinohradech pozoroval s mamkou novoroční ohňostroj. Vyba-vuji si, jak jsem si cestu k plaveckému bazénu zkracoval přes klidný hřbitov na Vinohradech. Rád jsem cvičil na hřišti na modřanském sídlišti a hrál fotbal na plácku u nás před domem. Život v Praze jsem měl opravdu moc rád a na Prahu často myslím.

Svetr

Veronika Exnerová, II. kategorie, *2002

ZŠ, U Vorliny, Vlašim

„Jé, mami, to jsi nemusela...“, šeptla jsem. Ze své prostorné šedé kabelky vytáhla tašku. Podala mi ji: „Nino, koupila jsem ti něco nového na sebe, doufám, že se ti to bude líbit.“ Usmála jsem se a z tašky pomalu vytahovala kus oblečení, který v ní byl ukryt. Podle látky mi připadal jako pletený svetr. Představovala jsem si, jak z igelitky vytáhnou hnědý oversized svetr, který jsem si tak moc přála. Když už byl konečně venku, málem jsem vyjekla hrůzou. Byl to svetr. Ale jaký? Totálně ohavný, cukrově růžový svetr. Myslím, že se nosil tak maximálně v minulém století. Okamžitě mi spadl úsměv z tváře, ale hned jsem se zase zubila, jelikož jsem si uvědomila, že mne matka stále pozoruje. „Je krásný, mami, ale proč za mě utrácíš? Měla sis koupit něco pro sebe, já si přeci kupuji oblečení sama.“ Řekla jsem jí s předstíraným nadšením v hlase. Doufám, že to nepoznala. „Já vím, ale co bych pro svoji holčičku neudělala...“ Tak takhle to je! Ona mě má stále za malou holku! „Tak děkuju,“ řekla jsem a s tím šeredným, růžovým, chlupatým svetrem se odploužila do pokoje. Koukla jsem se na cedulku, kde bývá napsaná značka. Kdyby tam byl Chanel, nebo alespoň Desigual, tak bych to překousla a ten svetr nosila. Ale bohužel. Když jsem viděla značku, hned jsem poznala, že to matka koupila u Vietnamiců, kteří byli na rohu naší ulice. Svetr jsem zahrabala na dno skříně. Tohle si na sebe nikdy nevezmu! Uběhl týden a já opět ráno stála u skříně a nevěděla, co si na sebe vzít. Do pokoje se přiřítla matka: „Nino, je 7:20, chvátni trochu!“ Oblékla jsem si své oblíbené skinny džíny. Co na tom, že jsem je nosila už tři dny. Pořád byly čisté. Pak jsem si natáhla bílé basic triko a poté jsem otevřela šuplík, kde mívám svetry, mikiny a cardigany. Ale tam nic. To už jsem ušpinila všechny mikiny? Ach, jo. Vyšla jsem z pokoje, když vtom mne matka zastavila. „Kde máš nějaký svetr? Takhle nalehko rozhodně nepůjdeš!“ „No, ale mami, ony jsou všechny mikiny...“ Kde máš ten svetr ode mě? Proč si ho nevezmeš? Určitě ti bude moc slušet.“ Tak to neprošlo. Znovu jsem se ocitla ve svém pokoji u skříně a ze dna jsem vytáhla tu růžovou příšernost. Vespod jsem si také všimla starého trika s flekem od Coly. Fuj. Skříň jsem rychle přibouchla a na sebe narvala ten svetr. Prohlédla jsem se v zrcadle a vlastně zjistila, že ten svetr není zas tak moc příšerný, jak se mi na první pohled zdál. K těm černým skinny džínům mi moc hezky pasoval. A tak jsem zavedla ve škole nový trend. Všichni sháněli růžový, cukrový, chlupatý svetr. Byla jsem na matku pyšná. Díky, mami, za tu „šerednost“!

Prohlídka šatní skříně

Barbora Bíšková, III. kategorie, *1999

Gymnázium, Vítězslava Nováka, Skuteč

Žena se rozhodla, že si uklidí šatník. Přebere všechno své oblečení a ještě udělá dobrý skutek tím, že věnuje charitě to, co už nenosí. A tak začala. Vzala za mosazné úchytky a otevřela dřevěnou dvoukřídlou skříň. Před ní se objevilo velké množství oblečení, možná až zbytečně moc. Povzdechla si a sundala první ramínko. Záměrně vybrala svoje nejoblíbenější šaty, takové retro, červené s bílými puntíky a bílým páskem. Uvědomila si, že všechny šaty, které vlastní, stály dost peněz, a tak je přece hloupost je vyhodit. Ty modré už jsou jí sice trochu menší, ale od minulého týdne drží dietu, takže je nebude vyřazovat, protože do nich určitě brzy zhubne. Vybrala tedy ze skříně všechny šaty a položila je na hromádku na postel. Tak to by bylo. Košile měla jen tři, jednu z nich, světle modrou s bílým lemem dole, ráda kombinovala s černými kalhotami. Mohla takhle jít klidně i do divadla, když ten den neměla náladu na šaty či sukni. Druhé dvě se jí tolik nelíbily, ale občas si je brala pod svetrík a nechávala vystrčený pouze límec, to vypadalo moc pěkně, takže i tyhle košile měly své využití. Halenky a topy nosila do práce každý den a už tak jí připadalo, že jich má málo, a to i přesto, že je kromě postele musela rozložit i na malý gauč u stěny. Všimla si dost odvážného, křiklavě růžového tílka s hlubokým výstřihem, které si ráda oblékala, než se poznala se svým mužem. Už to vypadalo, že je pevně rozhodnuta ho vyhodit, ale v tu chvíli si vzpomněla na ty krásné časy před lety a řekla si, že to prostě nemůže udělat, a s lehkým úsměvem na rtech ho položila zpět. U sukni váhala pouze nad jednou. Dostala ji k Vánocům od manžela a byla příšerná. Černá, koženková, nevkusná. Brala si ji na sebe jenom tehdy, když mu chtěla udělat radost, třeba na večeri k oslavě jejich výročí. Oblékla-li si k ní černé vysoké kozačky, dalo se to přežít. Nejradši by ji dala pryč, ale dostala ji jako dárek, takže nemohla. Taky zjistila, že má čtvery černé kalhoty, ale těch není nikdy dost a navíc, černá zeštíhluje. Kabátky měla tři. Jeden černý, na každodenní nošení. Druhý červený, ten si ráda brala třeba do divadla nebo na plesy. Ten poslední byl nádherný! Královsky modrý se zlatými knoflíky, tak akorát dlouhý a dělal krásnou postavu. Byl bezchybný, ale neměla ho na sobě ani jednou. Její protivná sousedka totiž vlastnila úplně stejný a nosila ho pořád. Nebyla vlastně až tak protivná, ale byla mladá a moc hezká, a přes to se Žena nemohla přenést. Nepřestávala ale doufat, že jednou se třeba sousedka odstěhuje, nebo si časem pořídí jiný kabát. Jako poslední vytáhla modrý svetr. Vůbec se nehodil do jejího velmi sofistikovaného šatníku. Vypadal, že si ho pořídila v nějakém se-

condhandu. Dlouze se na něj zadívala a začaly se jí vybavovat vzpomínky, které s ním měla spojené. Tento kousek byl v její skříni snad nejdéle ze všech. Ty týdny před jejími dvacetinami... Vzpomněla si na svoji maminku, vyrůstala jenom s ní a v podstatě se o ni od patnácti let starala. Tenhle svetr si skutečně koupila v nějakém sekáči za 10 korun v den, kdy za ní šla naposledy do nemocnice. Ráno jí zavolali, že má rychle přijet, protože s maminkou to nevypadá dobře. Vyběhla z domu jen tak, nevzala si nic teplého na sebe. Byl ale začátek ledna, mráz štípal do tváří a foukal studený vítr, a tak před autobusovou zastávkou rychle vběhla do obchodu s cedulí hlásající VÝPRODEJ a popadla první svetr, který uviděla. Ten svetr si nechala, protože jedna z posledních věcí, kterou maminka udělala, bylo to, že se usmála a ten nový svetr jí pochválila, i když obě věděly, že je příšerný. Tehdy ještě Žena odmítala několik dní svetr sundat, a když to po týdnu udělala a ukončila tím oficiální období smutku, už si ho na sebe nikdy znovu nevzala. Znamenal pro ni konec jedné životní etapy a snad byla připravená začít další. Věděla, že nemá smysl, aby ten svetr v jejím šatníku nadále zůstal, a tak ho odložila stranou. Napadlo ji, že by se mohla podívat do toho secondhandu, kde ho tenkrát pořídila, a nechat ho tam. A tak vzala svetr, sedla na autobus a dojela na zastávku blízko jejich tehdejšího domova. Ten obchůdek tam pořád byl! Před výlohou stál věšák s cedulí VÝPRODEJ a na ramínku viselo pár triček a tmavých mikin. Vzala svůj modrý svetr, pověsila ho mezi ostatní kousky, rozhledla se kolem, nasedla do autobusu a vydala se domů. Ještě ten den ho rychle popadl udýchaný Mladík, aniž by se na něj pořádně podíval. Měl zaplatit padesát korun, ale nechal u poklady ležet celou dvoustovku, nevzal si ani igelitový pytlík, do kterého by si svetr uložil, spěšně si jej ještě v obchodě oblékl a rychle vběhl ven. Kampak asi pospíchal...?

Antonínu Dvořákov

Viktorie Kubálková, III. kategorie, *2000

Konzervatoř, Kopeckého sady, Plzeň

Vážený Mistře,

dovolte, abych se představila: jsem jednou z Vašich fanynek a to, že Vám píši víc jak století po Vaší smrti, je jen důkazem, že Vaše hudba neumírá. Naopak, už celá desetiletí fascinuje každou bytost, která uslyší třeba jen pár tónů Vašich skladeb. Byly už za Vašeho života velice žádané. Už ve Vaší době jste byl uznávaný, ctěný pán, dokonce sir. Ale mohu Vás ujistit, že ani po tolika letech se Vaše skladby nehrají o nic méně. Opravdu. Stále si Vás všichni pamatují a každý muzikant se těší, až bude mít před sebou noty některého z Vámi složených opusů, aby je mohl začít

studovat. Poslouchám-li Váš Americký kvartet, ani pořádně nemohu uvěřit, že ho napsal někdo smrtelný. Je tak jásavý, tak radostný! Proč jste vůbec do Ameriky odjel? Víím, byl jste požádán, abyste se stal ředitelem na newyorské konzervatoři, přesvědčil Vás honorář (takový byste na pražské konzervatoři stěží dostal), ale nebylo v tom ještě něco víc? Nechtěl jste dát americké hudbě svébytnou tvář? Nepřál jste si, aby našla sama sebe? A naopak, netoužil jste do svých děl dát něco z jiných zemí? Něco exotického? Z Amerického kvartetu je tolik cítit cestování! A co teprve z Novosvětské, toho věčného šlágru! Jestli někomu měl Pán dát věčný život, tak Vám, neboť šířit takovou krásu je veliké poslání. Ale když už Bůh nesmrtelným neudělal Vás, pak tak jistojistě učinil s Vašimi skladbami. Třeba Koncert h moll pro violoncello... už s prvními tóny tuším, co přijde. A jakmile se ozve hlavní téma, nikdo nechce, aby skončilo. V posluchačích vyvolává doslova extázi! Duše se otevře a přímo do srdce přichází světlo zářivější než hvězdy. Tóny se chvějí a vám se roztřásní srdce. Úplně se vznášíte a máte pocit, že můžete létat. Nemohu se nabažit jednotlivých detailů - nelze je najít nikde jinde! Tak veliký a majestátní výtvor mohu přirovnat snad jen k velikému kusu skály, který padá dolů na zem a jako lavina pohltí všechno. Stejně jako zmíněný Koncert h moll. Také pozře každého a nepustí, dokud se struny nepřestanou chvět a tóny nedozní. Ta hudba osvobozuje! Proč jste mu věnoval pouhé tři věty? Něco takového by mělo být nekonečné... Být posluchačem je úchvatné, ale jak vyjádřit pocit interpreta? Ten je přece té hudbě nejbližší - a být tak blízko, to je až k zbláznění. Čím větší nádhera, tím větší šílenství. Sólista dozajista prožívá ty nejsilnější emoce. Upřímně, já ale jako posluchač necítím v sobě jen příjemné pocity, ve mně se probouzí i úzkost. A interpret, jestli to také tak vnímá, se musí přímo dusit až do toho vrcholu, kde všechno vybuchne. Teprve pak se může zplna nadechnout. Každý profesionální hudebník touží hrát Vaše koncerty, ale málokdo tu krásu v nich dokáže vyjádřit. Je těžké ztvárnit naprosto perfektně všechno, co se v nich nalézá. Mnozí to mají v hlavě, ale ruce to zahrát nedokážou. Ale je vůbec možné Vaše díla zahrát dokonale? Nemějme jim to za zlé. Dostal jste obrovský dar, Mistře. Byl jste schopný vymyslet nekonečné kombinace tónů, které nás fascinují dodnes. Hladí, laskají, rozesmutňují, přivádějí nás do úzkostí, ale většina z nás v nich nachází své útočiště, klid domova. Kdybych měla k něčemu přirovnat půvab Vašich opusů, pak jedině k té jedinečné krajině u nás v Čechách. Nikde jinde na světě takovou krásu příroda nevytvořila. Jen Čechy mají ty tajuplné lesy, šumící potoky a potůčky, vlnitou krajinu, v níž jsou jako korálky rozsypané malé vesničky a města, a uprostřed klenot - stověžatá Praha. Snad jen tomu se přibližuje kouzlo Vašich děl. Vážený Mistře, pokud bylo někomu odepřeno poslechnout si Vaše opery, sonáty či koncerty, pak mu bylo odepřeno okusit opravdové otevření mysli. Mohu jen doufat, že se znovu narodíte, že to opět bude v Čechách a že budete znovu a znovu komponovat.

Vaše veliká obdivovatelka

Nebeští strážci

Lukáš Olša, III. kategorie, *1999

SŠTE, Olomoucká, Brno

Byl již podvečer a slunce, unavené z celodenní hlídky, se pomalu schovávalo za obzorem, aby vzápětí mohl na svou stráž nastoupit dorůstající srpek měsíce, který se na mě usmíval z temné oblohy. Najednou se jako tisíce malých jasných očí postupně začaly objevovat hvězdy na černém, nekonečném nebi. Ta očka na mě mrkala, když se probouzela ze svých dalekých snů a spolu s měsíčním úsměvem mi dávala najevo, že mě ráda vidí. Obloha ožívala a oči bylo více a více, aby za temné noci mohly dohlížet na všechny nevinné duše, jež se pohroužily do zaslouženého spánku, prožívající ty nejroztodivnější sny v říši fantazie. Když všichni nebeští strážci již byli na svém místě, všiml jsem si, že někteří jsou blíže či dál od sebe. Ze začátku jsem nechápal jejich rozmístění, ale pak jsem to uviděl. Na menší strážce dohlíželi jejich rodiče v podobě majestátních souhvězdí, která září na nebi mnohem jasněji a slouží nám nejen jako orientační body, nýbrž nám vypráví i svoje příběhy. Obloha je jedno obrovské promítací plátno a já sleduji, jak Perseus zachraňuje Andromedu před mořskou stvůrou z hlubin moře a na druhé straně plátna prchá Orion, syn Poseidona a lovkyně Euryaly, před Štírem, jenž na něj seslala bohyně Héra. Hvězdy mi toho mají ještě tolik co vyprávět, ale cítím, jak prohrávám svůj vnitřní boj s únavou a spánek se mi vkrádá do mysli. Podvolím se mu, protože vím, že nade mnou bdí můj vlastní nebeský strážce. Probudil mě náhlý chlad v zádech a cítil jsem, jak mé tělo pomalu sjíždí na kraj. To mě vyděsilo a okamžitě jsem vstal. Překvapil mě ten chladný vítr, který mě ofukoval, ale ještě víc mě znepokojil fakt, že nejsem ve své posteli. Začal jsem panikařit a rozhlížet se kolem sebe. Viděl jsem jen kamenné mramorové zábradlí. Rozhodl jsem se přejít k němu, ale podklouzla mi noha na nerovném terénu a já upadl a rozplácl se na zemi o žulovou podlahu. Mnul jsem si bolavý kotník, když vtom na mě někdo promluvil. „Zažil jsem již spoustu reakcí na tohle místo, ale nikdo si tu ještě nezlámal nohy,“ řekl muž s pobavením a natáhl ke mně ruku. Nedůvěřivě jsem na něj pohlédl. „Kdo jsi a kde to jsem?“ zeptal jsem se váhavě. „Myslím, že víš, kdo jsem. Rozhlédni se kolem sebe a uvidíš,“ odpověděl. Stále jsem byl na zemi a koukal na přede mnou stojícího muže středního věku, oblečeného v hnědé róbě s bílými tkaničkami omotanými kolem černých knoflíků. Bílá košile mu trčela zpod róby a zakrývala část jeho černých kamaší. U opasku měl připnutý dalekohled. Na obličejí zarostlém krátkým tmavým strništěm se mu rýsoval vřelý úsměv a jeho dlouhé kaštanové vlasy mu padaly do očí, ve kterých se odrážela samotná obloha posetá hvězdami. Poznal jsem ho! Je to opravdu on! Chytil jsem

se jeho nabízené ruky a zvedl se ze země. „Rád vás poznávám,“ vykoktal jsem ze sebe a potřásl mu rukou. Galileo se na mě usmál a zeptal se mě: „Víš, kde jsme?“ Ta otázka mi vrtala hlavou už delší dobu. Když jsem se podíval dolů pod zábradlí, uviděl jsem jednotlivá patra s ozdobnými sloupy a ochozy. Široko daleko, kam mé oko dohlédlo, se táhla rovná zem přikrytá zelenou příkrývkou olivových polí. Podlaha, na které jsem stál, se svažovala na stranu. „Proč jsme na Šikmé věži?“ zeptal jsem se. „V Itálii jsem se narodil a odtud máme krásný výhled na oblohu, nemyslíš?“ řekl Galileo. A měl pravdu. Obloha byla bez mráčků, nahá, nevinná a odhalovala nám svoji krásu. „Proč jsou hvězdy nyní o tolik jasnější?“ zeptal jsem se. „To proto že, v tomto světě ještě nezačalo lidstvo ničit svoji planetu v takové míře, v jaké to děláte ve vaší době,“ odpověděl Galileo s ústy pokřivenými v nehezkém úšklebku. Říkal ta slova s určitým odporem. „Musíš mě pochopit. Obdivuji váš pokrok v technologii. To, že jste se dostali na Měsíc, bylo v mé době spíše zbožné přání než realita. Tak rád bych ukojil svoji touhu objevovat a podíval se do některého z vašich teleskopů, ale nemohu. Už tak jsem tu zůstal moc dlouho, má duše už potřebuje vyrazit na další cestu, a proto jsem tě sem přivedl. Nesmíš dopustit, aby se lidstvo zničilo. Má v sobě ještě tolik potenciálu a zbývá toho tolik objevit. Rád bych byl u toho, ale čekají na mě má vlastní dobrodružství,“ dodal Galileo po krátké odmlce. Byl jsem v šoku, nevěděl jsem, co na to říct. Najednou se zvedl silný vítr a Galileo se pomalu odlepil od země a visel tam jen tak ve vzduchu. „Spoléhám na tebe,“ zvolal. Pak se vznesl vysoko nad mou hlavu a letěl stále výš a výš, až jsem jej neviděl. Vtom se najednou zablesklo a na obloze a objevila nová hvězda, jasnější než všechny ostatní. Probudil jsem se a běžel se podívat k oknu. Byl tam. Můj vlastní nebeský strážce tam zářil jasněji než všichni ostatní.

Lampářův neobvyklý zážitek

Martin Smolej, III. kategorie, *2000

Gymnázium, Máchova, Strakonice

Starý lampář Vejvoda byl na Malé Straně notoricky znám. Každý měl rád jeho věčně rozesmátý kulatý obličej s při každém šprýmu poskakujícím velkým knírem, který spíše připomínal starou prachovku. Většinu dne proseděl U Hermanů se svojí oblíbenou dýmkou u zdejší vyhlášené jedenáctky. Vždy o půl šesté si naládoval poslední nálož tabáku, párkrát zabafal, zažertoval s paní hospodskou, zašel si domů pro lampářské náčiní a vyrazil na každodenní obchůzku po Malé Straně, aby rozsvítil zdejší plynové pouliční osvětlení. Tento večer měl však starý Vejvoda špatnou náladu. Mohlo za to revma, které ho dnes obzvláště trápilo.

Inu, revma nerevma, na obchůzku se vydat musel, přestože tušil, že se něco semele. Vejvoda si tedy dal štamprli kontušovky na posilněnou, narazil si čepici, popadl svou dlouhou lampářskou tyč a vyrazil. Nešťastnou náhodou odešel od Hermannů jen několik minut před příchodem určeného strážníka Kratzmara, který urychleně všechny štamgasty vypakoval. Na všeobecnou nevoli reagoval, že je to nařízení samotného policejního rady, že Prahu navštívila světoznámá Wild West Show Buffalo Billa a že prý z jejich zvířeny utekl do pražských ulic metrákový bizon americký. Mezitím již Vejvoda obcházel malostranské ulice a konal svou lampářskou povinnost. Dnešek mu však připadal velice zvláštní. Nikde ani noha. Touto dobou přece vždycky chodí stará Madlena s prádlem a Krejzlovo kluk za řezníkovo Maruškou. Vejvodovi vrtalo hlavou, kam se všichni poděli. Po chvíli si vzpomněl na první stránku dnešních Pražských listů s ohromným titulkem o jakýchsi cizích komediantech na Štvanici a napadlo ho, že se tam všichni určitě museli jít podívat. Nerušeně a teď už s větším klidem pokračoval v rozsvěcování. Hgmrrrrrhhh...pffrrfr...prffrrfr... „Himmel Hergot, co to... No krucinál fagot to zní jako lokomotiva, ale kde by se tu u všech rohatejch vzala?“ divil se lampář podivným zvukům ozývajícím se z vedlejší ulice. Až z nich člověku vstávaly vlasy na hlavě. Ne nadarmo byl však Vejvoda v tej pruskej válce v šestašedesátém untroficír u pražského zeměbraneckého regimentu, ten měl pro strach uděláno, a tak se vydal zjistit, co se to tam děje. Když ale došel na roh ulice, popadla ho panika. Asi dvacet kroků před ním se na něj rozbíhala obrovská chlupatá kráva s očima jako satanáš. Vejvoda se nemotorně otočil a pokusil se tomu pekelnému stvoření utéci. Útěk před bizonem je nereálný úkol pro indiána v nejlepších letech, natož teprve pro starého lampáře. Stalo se ale něco nepředvídatelného. Vejvoda svou dlouhou lampářskou tyčí při obratu na úprk narazil do vývěsního štítu krejčího Holečka. Těžká dubová deska spadla bizonovi přímo na kebuli a obrovské zvíře k nevíře kleslo k zemi. Nebýt krejčího lenosti opravit si vývěsku, aby se tam jen tak nekynklala, byl by chudák lampář na maděru. Na to se do ulice vřítla skupina naháněčů a přihlížející dav. Spatřili už pouze starého Vejvodu a vedle něj omráčeného bizona. Dav začal bouřlivě pokřikovat a všichni se jenom hrnuli, aby si mohli s lampářem potřást rukou. I sám velký Sedící býk, slavný bývalý náčelník indiánského kmene Siouxů, vyjádřil lampáři svůj velký obdiv. Druhý den se ve všech novinách objevovaly titulky opěvující „pražského Herkula“ či „novodobého Bivoje“. Ještě dlouho všichni U Hermannů škemrali, aby jim Vejvoda za štamprlátko znova vypravoval, jak vlastně tenkrát ulovil toho bizona.

Poprvé - naposledy?

Kateřina Eichlerová, III. kategorie, *1999

Gymnázium a Obchodní akademie, Masarykova tř., Orlová

Zhruba čtyřletá malá copatá holčička sedí na stoličce před pianem a jedním prstíkem ťuká náhodně do kláves. Zvuk linoucí se z otevřeného křídla jen vzdáleně připomíná melodii nějaké písničky, a proto je po chvíli vyrušena. „Tak tohle nepůjde, Kačenko, vždyť to vůbec nezní hezky. Radši toho nech!“ poví jí zastřený mužský hlas. Seskočila jsem ze stoličky a našťavaně odkráčela do pokoje. Děda z mého výkonu nebyl příliš nadšený. Asi tehdy doufal, že mě to snad bude bavit, že budu schopná zahrát aspoň Ach synku, synku. Když se za mnou zaklaly dveře, spustil sám a najednou z piana vycházela hudba, které se moje brnkání nemohlo vyrovnat. Tak tohle nebylo moje nejdůležitější setkání s hudbou. To osudové mě čekalo až mnohem později. Mezitím jsem se rozhodla jít ve šlépějích tatky. Zhruba sedmiletá copatá holčička sedí poslušně v lavici a přesnými tahy vykresluje krajinu, kterou vidí z okna, na čtvrtku před sebou. V té době jsem malování obětovala veškerý svůj volný čas - dva výtvarné kroužky za týden, účast (a dokonce úspěšná) v několika soutěžích, kreslení i doma. A to dneska stěží načrtnu spojené nádoby do sešitu, abych tak mohla lépe pochopit fyzikální zákony. Zhruba osmiletá copatá holčička, tedy, má radši oslovení slečna, aby se cítila dospěleji, namáčí dlaně do zakalené vody a znovu jemnými pohyby uhlazuje svícen z hlíny, který před chvílí uplácala. Nebudu lhát, v keramice jsem příliš velké ambice neměla. Úplně mi stačilo, že jsem na Vánoce každému věnovala glazurované dekorace, a nemusela tak utrácet kapesné za nic jiného, než za bonbony. Zhruba devítiletá holčička, která si právě nechala příšerným způsobem zničit roky pěstěné dlouhé lokny, stojí před volejbalovou sítí a marně se přes ní snaží přehodit pruhovaný míč. Ostatní copaté holčičky už si dávno bezchybně přihrávají a málokdy se stane, že by jim míč spadl na zem. Volejbal byl v mém podání zkrátka naprostá katastrofa. Poprvé jsem se setkala s činností, která mi vůbec nešla, a která byla nad rámec mých pohybových schopností. Po této zkušenosti jsem měla chuť vyhnout se všem koníčkům, které mě stejně po chvilce omrzí, či u kterých vypadám jako neschopný tuleň. Desetiletá zamlklá slečna třesoucím se hláskem zpívá tóny známé lidové písničky. I přes její značnou nejistotu a sklopený zrak ji se zájmem poslouchá dvacet zhruba desetiletých žáčků. Dostala jsem šanci a rozhodla se ji využít. Na konci svého vystoupení jsem odměněna potleskem.

Poté, co k nám na základku přišla nová učitelka hudební výchovy, se pro naši třídu výuka tohoto předmětu naprosto změnila. Učitelka totiž trvala na tom, že

se musíme texty daných písní naučit nazpaměť. Ti odvážnější mohli i zazpívat. V podstatě šlo o takové neškodné ústní zkoušení. Nechápu, co mě popadlo, že jsem si před očima spolužáků stoupla a zazpívala. Nikdy předtím mě kromě rodičů nikdo zpívat neslyšel, a já jsem se rozhodla jít s kůží na trh. Doufala jsem v dobrou známku a příjemný pocit, že jsem něco dokázala. Dostalo se mi ovšem něčeho mnohem většího. „Ty chodíš na zpěv do základní umělecké školy, vid?“ zeptala se mě s úsměvem kantorka. „Ne,“ odpověděla jsem stroze. Zvedla oči od klasifikačního bloku a přede všemi konstatovala, že teď už určitě budu. Prý nesmím mrhat talentem. Napsala mi doporučení, a díky němu jsem konečně naplno objevila svět hudby. Stojíc rozklepaná u tabule jsem nemohla uvěřit svým uším a netušila, že to, co už mě navždy bude provázet životem, bude zpívání. Dobrovolně se jej nikdy nevzdám, a kdybych z nějakých zvláštních důvodů musela přestat, zůstanou mi nádherné vzpomínky na chvíle strávené se skvělými lidmi, zážitky z koncertů, a především víra, že skutečně něco dokážu.

Volby nevolby - kanec je kanec

Zuzana Osobová, III. kategorie, *2001

Gymnázium, Dr. Antona Randy, Jablonec nad Nisou

Za pozdního odpoledne, jehož nastupující tmu narušovaly jen četné blesky fotoaparátů japonských turistů a všeobecné světelné znečištění velkoměsta, seděli na břehu řeky Vltavy pod Pražským hradem udatný svalovec Bivoj a jeho manželka Kazi, sestra prezidentky Libuše. „Já to pořád nechápu. Jsme smetánka. Příbuzní samotné prezidentky Libuše. Proč bychom se nemohli chovat tak, jak chceme?“ bručel Bivoj a sveřepě hleděl na lodě s turisty plující po Vltavě. „Tak za prvé - ty nejsi příbuzný Libuše. Jsi akorát můj manžel,“ řekla Kazi a na chvíli se odmlčela, aby mohla správně formulovat další větu. „A za druhé, jako blízcí prezidentky této země bychom se měli chovat řádně a být příkladem.“ „Příkladem, příkladem! Žijeme přece ve svobodné společnosti, tak proč sakra nemůžu jít s Asociací profesionálních myslivců do lesa, zabít kance, donést si ho domů, ugrilovat si ho a potom sníst?“ „Protože je to odporné. Zabít zvíře holýma rukama a potom ho jíst. Víš, co by si pomyslela média? Že můj manžel je brutální divoch! A co organizace za práva zvířat?“ mluvila Kazi a stíhala se u toho usmívat na skupinku turistů a občas zamávat. „Organizace za práva zvířat!“ odrkl si znechuceně Bivoj. „Víš, že takové organizace dokážou přesvědčit spoustu lidí. Libuše by nemusela vyhrát v příštích volbách, jenom kvůli tobě a tvé chuti na kance. Nevím, nechceš třeba být vegetarián? Nebo vegan? Ti jsou teď v módě,“ navrhovala možnosti Kazi a hbitě pře-

mýšlela o dalších. „Jasně, vegan. A kde budu nabírat svalovou hmotu? Honěním se za mrkví? Nošením brokolice? Svaly se nabírají masem!“ zabušil si na hrud' Bivoj, aby dokázal svou sílu „Chodil bys do fitness centra. Je to zdravé. Budeš idol. Milý ke zvířatům, ekologický, sportovně smýšlející. Takové lidi současný svět obdivuje,“ přesvědčovala ho Kazi. „Nemám si rovnou najít chlapa a oblizovat se s ním, abych taky světu dokázal, že nejsem homofob?“ vrčel Bivoj. Jednou rukou zapátral v piknikovém košíku. Vytáhl velký mastný Big Tasty Bacon od McDonalda a začal ho jíst, aby psychicky negoval své stravovací vyhlídky. „To po tobě nikdo nechce. Stále jsi můj manžel, takže by to byla nevěra. Ale mohl by sis třeba najít homosexuálního kamaráda. Chodili byste spolu do toho fitka, věnčili psy a pili v hospodě grapfruitové pivo,“ usmívala se Kazi a dál vymýšlela. „Jasně. Ne díky. Raději půjdu s pořádnými chlapama! V sobotu máme hon. Zalovíme, obětujeme svátému Hubertovi a zbytek sníme.“ „Bohové. To přece nemůžeš. Pořádaly by se pochody! Copak ti to nedochází?“ zděsila se Kazi, následkem čehož jí došly věty rozvité. „Pochody? Myslíš pochody nahých ochránek zvířat? Jsou sice šílené, ale nechám si to líbit,“ usmál se Bivoj. Od Kazi mu hned přiletělo dloubnutí a nespokojený pohled. „Co by na TOHLE řekla média?! Že mám manžela sexistu a navrch nevěrníka!“ vyvířila Kazi. „To není pravda, Kazinko,“ bránil se Bivoj. „Ani nemusí být. Jenže oni si něco najdou a potom nás zničí. A spolu s námi zničí i Libuši. Bohové, to nechceš, aby opět uspěla? Je to jedna z nejlepších prezidentů téhle krásné země. Kolik věcí pro tuhle zemi udělala. Lid ji miluje. Ale média jsou mocná, Bivoji, dokážou zničit. Nemůžeš být pořád nekultivovaný divoch, pokud chceš žít v moderní společnosti,“ dokončila kázání Kazi. „Ale já chci být divoch! Pokud to znamená, že můžu zabíjet a jíst kance, tak jsem divoch. Pokud to znamená užívat si života, tak jsem divoch. Pokud to znamená žít jako můj táta, tak jsem divoch. A jsem na to hrdý!“ burácel Bivoj, vyskočil na nohy a zabušil si na svoji svalnatou chlupatou hrud'. „Prosím tě, Bivoji, přestaň vyšilovat,“ zabědovala Kazi. „Být divoch totiž znamená být to, co jsem! Znamená to být takový, jakého mě příroda stvořila. Znamená to být silný! Kurážný! Mužný! A jestli se ti tohle, ženská, nelíbí, tak máš smůlu!“ řval Bivoj. Kazi začala couvat, díky proškolení Policií České republiky však neztratila duchapřítomnost a preventivně uhodila Bivoje svazkem klíčů.

Bivoj vykřikl... ...a s trhnutím se probudil. Posadil se na svém lůžku s kožešinami. Očima přešel místnost s různými zbraněmi, bylinkami a hrncem s kančím vývarem. Vedle něj ležící Kazi se opřela o lokty a dívala se rozespale na svého manžela. „Copak se děje, Bivoji?“ „Já...jenom jsem měl strašný sen. Nemohl jsem jíst kance, ani je chytat. Byli jsme v nějaké podivné zemi. Byla naše, ale vlastně nebyla. Nemohl jsem tam dělat nic,“ vyprávěl Bivoj svůj sen. „To byla jenom noční můra,“ zamumlala Kazi a pohládila manžela po ruce. Potom si opět lehla. „Vid', že mi, Kazinko moje, nikdy nezakážeš zabíjet a jíst divočáky, že ne?“ zeptal se pro ujištění Bivoj. „Samozřejmě že ne. Akorát zítra máš zákaz. Jedeme

k Libuši na návštěvu a ty se musíš chovat slušně. Víš, že chce být znovu zvolena na knížecí stolec.“ Bivoje zalil studený pot a v oku se mu objevil tik... Zvířata začala migrovat od toku Vltavy daleko na západ. Lidé vyděšeně vyšli před chýše. Praotec Čech se ve svém hrobě probudil. V Římě se tříštila keramika a egyptské sfinxy upadl nos. To Bivoj křičel hrůzou.

Vánoce

Emílie Spurná, III. kategorie, *2000

Gymnázium Zikmunda Wintra, Nám. Jana Žižky, Rakovník

Vánoce jsou jistojistě ty nejkouzelnější svátky v roce. No, možná ne pro dospělé, ti prožívají tradičně stresy nad úklidem, vařením a dárky, ale pro nás, pro děti, jsou Vánoce nejoblíbenějším svátkem. A nejúžasnější je Štědrý den. Celý den jsou v televizi pohádky a doma se všichni promění. Nikdo se za ničím nežene, všichni najednou mají chvilku času a ještě se na sebe usmívají. Není divu, že se najde chvilka i na připomenutí nějaké staré tradice. Je sice pravda, že zlaté prasátko jsem ještě neviděla, protože mi to nedá a vždycky někde něco uđobnu. Na svátečním stole je tolik lákadel! Kdo by odolal mamčinu cukroví? Ale jiné tradice už znám a mám je vyzkoušené. Třeba lití olova. U toho asistuje tatínek, abychom něco nezapálili, ale fantazii pak musíme zapojit všichni. Když jsem byla menší, místo olova jsme pouštěli lodičky. Ořechové skořápky nám zatím vždy ukázaly, že všichni zůstaneme pohromadě. Také jablíčka krájíme, abychom věděli, jak na tom budeme se zdravím. Ale na třesení bezem a házení pantoflem mám prý ještě čas. Než se naděju, je tady večer. Sesedneme se ke slavnostnímu stolu. U nás jíme tradiční jídla: rybí polévku, bramborový salát a kapra. Vlastně lososa. A když všichni dojí, jdeme do obývacího pokoje. Než stačíme zazpívat pár koled, ozve se Ježíškův zvoneček. Když jsem byla malá, strašně jsem si přála Ježíška vidět, a třeba mu i poděkovat, nebo mu pošeptat do ouška, co by mi mohl přinést za rok. Dnes už vím, že dárky si dáváme mezi sebou z lásky, a tak i já pod stromeček pár drobností přidám. Žádné drahé dárky, nejčastěji několik obrázků. Ale Ježíšek mi stejně nejde z hlavy. Jak asi vypadá? Co nosí na sobě? Celý advent vídám z výlohami stovky Santa Klausů. Červený kožíšek, bílé vousy, teplou čepici a sáně s létajícími soby. Ani nevím, jestli je nějaký rozdíl mezi Santa Klausem a dědou Mrázem. Jiné jméno, jiný čas. Holt než se za západu dostane na východ. Ale u nás... U nás máme Ježíška. Tajemného. Už to jméno zní jako ukolébavka plná lásky. Jako když se díváte do kočárku na miminko. To člověk celý zjihne, až z toho blaha šišlá. Jsem asi ráda, že žádný stařík převlečený za červenou Karkulku se nám do komína nesouká. O Ježíškovi se nechám snít. A to bude ten pravý důvod, proč jsou naše Vánoce ty nejkouzelnější ze všech.

Moje nejdůležitější setkání s hudbou a jak mě změnilo

Zuzana Zelenková, III. kategorie, *2002

Gymnázium, 5. května, Kadaň

Už odmalička žiju v rodině, kde je hudba součástí života. Otec hraje na violoncello a maminka zpívá. Oba pracují ve stejném divadle, kde se i poznali. Jsou dost úspěšní a přejí si, abych s hudbou pokračovala i já. Proto od svých šesti let hraju na housle a klavír. Ale mě osobně hudba moc nebaví, raději si sednu k televizi a pustím si nějaký akční film. „Jano, dělej! Za dvacet minut odcházíme,“ ozval se tátův hlas z obývacího pokoje. Dnes se celá rodina, jedeme podívat na houslový koncert. To bude zase nuda. „Jasně tati, hned budu hotová,“ zamumlala jsem. Rodiče se nemůžou dočkat, jako vždy když se jde na nějaký koncert. Ale já se tam netěším, nikdy za svých 15 let jsem nebyla na koncertě, který by mě bavil. Obleču si černé šaty s krajkou a obuju si lodičky. Vlasy si rychle přečesu hřebenem a nechám je spadnout na ramena. Jsem hotová. Musím uznat, že mi to celkem sluší. Málem jsem zapomněla se navonět. Použiju voňavku Chloe, kterou jsem dostala k Vánocům od rodičů. Maminka bude určitě ráda, že ji ze mně ucítí. Teď jsem už vážně hotová. Přesně jak tatínek řekl, po dvaceti minutách odjíždíme. Rodiče si jako vždy si pustili z rádia klasickou hudbu. Najednou mě vytrhne z mého přemýšlení maminka: „Jano, mohla by ses tvářit trochu normálně? Nejedeme na popravu, ale na koncert. Bude se ti to líbit. Uvidíš!“ No to určitě, chtěla jsem se začít smát. „Tohle je můj přirozený obličej. Já si ho nevybrala,“ odpověděla jsem. Má odpověď se ale tátovi nelíbila a jeho výhrůžný pohled způsobil, že jsem další půl hodiny cesty už radši byla zticha. Koncert se konal v obrovském divadle s velkými dřevěnými dveřmi a křišťálovým lustrem. Jako malá jsem tu už jednou byla. Bylo to, když tu zpívala maminka. Místa jsme měli zarezervovaná na balkóně. Museli jsme vyjít dvě patra po opravených schodech s hladkým červeným kobercem. Hrozně moc se mi divadlo líbilo. Tak hezké jsem ho vážně nečekala. Vše tu bylo tak luxusní a upravené. Najednou jsem spatřila jeden krásný obraz a vykročila jsem si to přímo k němu. Bohužel jsem si ale nevšimla postarší a trochu silnější paní v dlouhých červených šatech a v černém kožíšku. Vypadala jako operní zpěvačka. Samozřejmě jsem do ní vrazila. „Pa-pardon,“ vykoktala jsem. Paní nic neřekla, jen se zamračila a odešla. „Jano, za deset minut to začíná, dělej!“ zavolal táta, který už držel otevřené dveře od balkonu. Z balkonu jsme měli opravdu skvělý výhled na jeviště. Aspoň něco, když už musím sedět na koncertě a nemůžu být doma u televize. Najednou jsem si dole ve 2. řadě všimla paní v červených šatech. Když jsem zjistila, že si s sebou vzala i takové to divadelní kukátko, dostala

jsem záchvat smíchu. „Jano,“ okřikl mě táta, „nechovej se jak malá.“ Chtěla jsem mu odpovědět, ale najednou zhasla světla a na pódium přišli dva houslisté. „Tak ono to nebude tak špatné,“ pomyslela jsem si. Byli celkem hezcí a doufala jsem, že budou i jiní a že nebudou hrát nějakého Mozarta nebo Beethovena. A vážně nehráli. Začali hrát moderní hudbu na housle. Bylo to vážně skvělé. Po prvních tónech se mi začaly až ježít chloupky na ruce. Paní v červených šatech ve druhé řadě vytvarovala svou pusou do velkého O a začala se zvedat. No, nejspíš čekala něco jiného. Když jsem se otočila, zjistila jsem, že rodiče čekali asi taky něco jiného. Já vlastně taky, ale tahle hudba mi vůbec nevadila. Naopak - moc se mi to líbilo. Na závěr přišlo malé překvapení, houslisté si přinesli elektrické housle. To mě naprosto dostalo! Famózní! V životě jsem nic podobného neviděla! Když koncert skončil, představte si, že mě to až zamrzelo, tak byl skvělý! V autě cestou domů si chtěli rodiče o koncertě povídat. „Tak jak se vám líbil koncert? Podle mě byl velice, no, ehm, zajímavý,“ trochu nejistě pronesl tatínek. Věděla jsem, že se mu koncert nelíbil, ale nechtěl to přiznat. Maminka měla stejný názor jako on. Jen já měla jiný. „Mně se ten koncert líbil. Víím, že jste čekali něco jiného, ale já byla nadšená,“ vyhrllila jsem ze sebe. „Myslím, že od téhle doby budu více cvičit. Chtěla bych být jako oni. Myslím si, že to bylo jedno z mých nejdůležitějších setkání s hudbou a že to změnilo můj pohled na hudbu,“ oznámila jsem. Chvilí poté jsem usnula. Neviděla jsem, jak se maminka na mě šťastně usmála.

Lampář

Vendula Tichá, IV. kategorie, *1998

Gymnázium, Smetanův okruh, Krnov

Jako lampář jste stínem, který dává světlo. Nesmíte být vidět, ale musíte rozsvěcovat pouliční lampy, které vás mají udělat spatřitelným. A když tu práci děláte téměř přes třicet let, stínem se stanete doopravdy. Jste přehlížen, nikdo vás nezná, neví o vás. Provádíte pravidelné kontroly lamp, zda svítí, nebo jestli je nějaký neřád nerozbil a nezhasl. Občas mi bývá smutno, to ano, ale když jste stínem, jste také součástí různých příběhů. Sice jste účastník nezvaný, ale zato ani ne nechtěný, protože o vás prostě neví. V noci vidíte spoustu věcí, kterých si za dne nevšimnete. Možná je to tichem, možná tmou, při které vám oči selžou a vy nemůžete vidět, protože vše je pokryto jakousi tajemnou, pro mě uklidňující peřinkou. Ne nadarmo se říká, že strach má velké oči, i já se ze začátku bála, ale po chvíli s tmou natolik splynete, že se pro vás stane strašidelným spíše den. A tak si proplouváte uličkami, vnášíte do nich trochu světla pro vystrašené lidi

a pozorujete příběhy. Pár, který se právě rozchází, mladého chlapce, který se vkrádá do dívčina okna, ale i noční krádeže. Jakožto nezvaný host do příběhu jiných lidí nesmíte zasahovat. To bylo jedno z nejhlavnějších pravidel, které se muselo dodržovat. Byla teplá zářijová noc a já jsem procházel ulicí bez povšimnutí a dával lampám život. Hleděl jsem si svého, nevšímal si procházejících lidí a oni si nevšíмали mě. Když jsem dokončil jednu ulici a došel k malému parku s lavičkou, posadil jsem se, abych si odpočinul před dalším kontrolním okruhem. Přesně ve dvanáct přišla k lavičce mladá a krásná slečna v květovaných šatech. „Pane, posunul byste se prosím? Chtěla bych si sednout,“ rozhodně na mě spustila. Byl jsem vyděšen z toho, že na mne dívka promluvila. Nemluvil jsem téměř třicet let skoro s žádným člověkem. Rychle jsem vstal a chtěl vykročit, ale ona mě zastavila. „Neodcházejte, to jsem nechtěla, byl jste tu první, jen se chci posadit, to je vše. Zůstaňte!“ Měla moc milý hlas, ve kterém nebyla ani špetka zla, přiměla mě znovu se posadit. Všiml jsem si, že v ruce třímá tlustou knihu, kterou si otevřela a začetla se. Měl jsem jít na další kontrolní okruh, ale nemohl jsem se postavit a dát se do chůze. To, že mě někdo spatřil a mluvil na mě, mě rozhodilo a částečně zneklidnilo. Nevím, jak dlouho jsme takto seděli. Ona si četla, zatímco já jsem se díval do osvětlené ulice zdobených domů a nasával vůni přicházejícího deště, když vtom lampa, která osvětlovala naši lavičku, zhasla. „Ale ne, to je škoda,“ posmutněla dívka. Automaticky jsem sáhl po tyči vyrobené z bambusu, díky které jsem dosáhl na lucernu a znovu jsem v ní probudil světlo. Když jsem se podíval na dívku, nevěřícně se na mě dívala. „Vy rozsvěcujete lampy?! To není možné! A já jsem vás potkala! Víte, že se říká, že lampy v noci rozsvěcují skřítkové nebo víly?“ Chrlila na mě jednu větu za druhou a div neskákala nadšením. Takže já jsem vlastně skřítek? Nad tou představou jsem se pousmál. „Povídejte mi, jaké to je?“ Položila mi otázku. Jaké to je? Nevěděl jsem, jak jí odpovědět. „Já... Já nevím, slečno,“ vykoktal jsem ze sebe a uhnul pohledem. Ruce se mi začaly třást nervozitou. Tak dlouho jsem s nikým nemluvil. „Aha.“ Zklamaně svésila hlavu, ale potom ji něco napadlo. Zavřela knihu a znovu na mě zaútočila otázkou. „Musíte vidět tolik věcí! Miluju příběhy, nechcete mi některé vyprávět?“ Z jejího hlasu jsem zaslechl radost a vzpomněl jsem si na své dětství, když jsem se vždy těšil na to, až mi maminka před spaním poví pohádku. „To ne... Nejde. Musím jít dělat svou práci.“ Nato jsem si přes stářím prošeďivé vlasy přehodil kapuci černého pláště a rychlou chůzí, která hraničila s během, se vydal do svého odlehklého domu na kraji Prahy. Dalšího dne ve stejnou hodinu jsem procházel kolem stejného parku jako minulou noc. Seděla tam. Celý den jsem uvažoval, zda to není výplod mé staré fantazie, ale byla opravdová. Opravdový člověk, který na mě promluvil. Zvedla hlavu a podívala se na mě. V jejích očích jsem spatřil dětskou naději. Nedalo mi to a přistoupil jsem k ní. „Dobrý večer,“ pozdravila mne a obdařila úsměvem. Posadil jsem se vedle ní a rozhodl se, že jeden příběh

nikomu neublíží. Vyprávěl jsem o tom, jak jsem jednou v noci viděl starou hrbatou paní a jejího synka, kteří honili pejska. Pes utíkal a jim se ho stále nedařilo chytit, probudili tak celou ulici. Smála se. Po dlouhé době jsem necítil prázdnotu, ale radost, protože mě někdo poslouchal a bylo příjemné vědět, že jste člověk a ne jen nějaký stín. Když jsem příběh dokončil, zvedl jsem se a odešel. Celý den jsem si promítal všechny možné scény, kterých jsem byl účastníkem a mohl jsem je tak dívce vyprávět. Zaměstnalo mě to natolik, že brzo byl večer a vydal jsem se osvětlovat ulice. Opět jsem zamířil k parku s lípami. Byla tam. Přisedl jsem si a hned začal vyprávět. Nikdy jsem nezjistil, jak se jmenovala a kdo to byl, ale každý večer jsem pak chodil k lavičce a povídal jí o svých nočních zážitcích, jako bych vyprávěl pohádky svým dětem, které jsem nikdy neměl.

Co, jak a proč... se u nás slaví

Sára Kaletová, IV. kategorie, *1997

Gymnázium, J. Vrchlického, Klatovy

„Morana je zlo. Morana je temno.

Zima musí pryč!

Je tu jaro. Jaro. Jaro!”

Opravdu už je tu jaro. Zima snad občas ještě natáhne své mrazivé prsty, aby se nám připomněla, abychom náhodou nezapomněli, že za rok zase přijde, ale ve skutečnosti už nemá nad přírodou žádnou moc. Hlavičky sněženek a bledulí vesele vykukují zpoza čerstvé trávy, slunce hřeje a pálí a žhne a do srdce vlévá novou naději. rok za rokem, století za stoletím, stále je to stejné. Po temné, mrazivé zimě vždy znovu přichází jaro; klidné, radostné, nadějně, aby znovu převzalo vládu nad zemí. A stejně jako má maminka, babička i prababička, cítím i já tuto obrovskou změnu a raduji se z ní, těším se z ní, ctím ji. Je teplý březnový den, sobotní odpoledne. Mohlo by se zdát, že je to den jako každý jiný, ale nechte se mýlit! Není tomu tak... Je teplý březnový den a slunce prohřívá malé náměstíčko, na kterém už se nedočkavě schází místní lidé. V jednom rohu náměstí stojí pětičlenná muzikantská kapela, sestávající z trumpetisty, klarinetisty, dvou zpěváků a půvabné houslistky. Všichni jsou oblečeni do krásných červenomodrých krojů. Červená, to je barva boje. A krve. Krvě, kterou byla zdejší zem tak často skrápěna... Hned vedle nich lákají k navštívení dva malé stánky, kde můžeme ochutnat typické staročeské jídlo - pravou šumavskou „šmornu“ (sladké jídlo z krupice a mléka), praženou cizrnu, malé zelné „vošouchy“ (bramboráky) a mnoho dalšího. Baví mě ochutnávat, povídat si s prodavačkami a představo-

vat si, jak se zde podobným způsobem stravovali naši předkové před více než sto lety. Centrem všeho dění je ale samý střed náměstí. Zde pobíhají desítky dětí a ze slámy, dřevěk a starých hadrů tvoří cosi obrovského, špinavého, strašidelného... ano, je to Morana! Symbol zla, zimy, neštěstí. Všeho, co se odehrálo a přítomnosti již nepatří. Protože druhou barvou našeho kroje je modrá. Barva nebes, míru a naděje... Děti jako by nejlépe ze všech přítomných chápaly důležitost této chvíle; zápasí s hadrovou Moranou, jako by skutečně šlo o život. Já zatím postávám kousek opodál a užívám si radosti dětí, vševědoucích úsměvů stařenek „mudrcek,“ milého klábosení dospělých, táhlých tónů houslí i slunce, které prohřívá mou tvář. Přemýšlím o tom, jak je důležité ctít tradice předků, radovat se a být s těmi, kdo žijí spolu s námi na jednom místě, ať už je to veliké město nebo malá vesnička. S těmi, kdo tvoří historii tohoto místa stejně jako my, stejně jako naši dědečkové a babičky. Protože být s lidmi znamená poznávat je, poznávat znamená nebýt lhostejný a nebýt lhostejný, to už znamená mnoho... Zatímco se mi myšlenky divoce honí hlavou, děti už pomalu končí se svou prací. Vše už je připraveno, můžeme se vydat na pochod! První jde kapela, za ní starosta s představiteli města, následuje skupina dětí nesoucích Moranu a za nimi všichni ostatní obyvatelé našeho městečka. Málokdo si tuto slavnost nechá ujít. Průvod vesele zpívá a pomalu kráčí k mostu, kde bude Morana upálena a vhozena do vody; to abychom ji už nikdy nemuseli potkat. Tak jako všechno, co starou Šumavu tíží; všechny její boje, nářky, ničení; strach z budoucnosti i výtčky minulosti. Vzpomínky na krev, jež byla prolita zbytečně... Všichni mají radost z této chvíle, atmosféra okouzlí opravdu každého. I starý zelinář, po celý rok mrzutý nemluva, zpívá z plných plic. Celý svůj život, rok co rok, navštěvuje slavnosti jara, aby se pozdravil se starými přáteli, spolužáky, láskami z dětství... Aby jednou v roce sňal masku ukřivděného starého muže a skotačil a bavil se zase jako mladík. Slavnost již pomalu končí, lidé se rozcházejí domů, ale radostný pocit zůstane v jejich srdcích ještě dlouho. Ještě několik týdnů se bude v krámcích na protější straně ulice mluvit o tom, „jak se nám ta slavnost skvěle vydařila, jaké to máme krásné jaro, jak jsme si hezky zazpívali a zatancovali...“ A potom zase přijdou všední dny a běžné starosti - samozřejmě, že přijdou, vždyť skutečný život se jen tak neztrácí - ale v srdci zůstane ta vzpomínka na jistotu jara, na naději, která neuhasíná. Naději, kterou museli objevit „Klatováci,“ aby dokázali z nepoddajné hornaté krajiny vytěžít své živobytí. Naději, které se drželi Židé, když byli nuceni opustit své domovy v tomto městě, aby se vydali vstříc jisté, kruté smrti. Naději, kterou snad poznali i Němci, když odsud byli vyhnáni pod naprosto jinou záminkou, přesto však neméně kruté a bezohledně. A možná se stane ještě něco. Možná některé z těch malých dětí, které pobíhaly po náměstí a zdobily Moranu, vyroste, stane se z něj doktor, inženýr, nebo vědec a bude směřovat dál a výš, do úrodnějších a výnosnějších krajin. Možná ho uchvátí světla velkoměst

a zalíbí se mu vůně slávy. Ale možná ne... Možná si vzpomene na vůni, kterou žádá jiná nepřekonatelná. Možná pocítí vděčnost za ten kousek zdejší země, jenž je znám svou nepřístupností a hořkostí, který ale ve skutečnosti skrývá mnohá tajemství, za něž se vyplatí bojovat. Možná si vzpomene na ty, s kterými po náměstí pobíhal, a zasteskne se mu. Možná se vrátí. Možná ne. Ale tohle místo už mu nikdy nepřestane vonět. Vůní, již žádá jiná nepřekonatelná. Domovem.

1985

Karolína Švandová, IV. kategorie, *1998
Gymnázium, Tylova, Vlašim

Slunce se pomalu sklánělo za obzor střech, poslední hřejivé paprsky se vytrácely a s nimi i onen příjemný pocit tepla. Náměstí se začalo nořit do šera, obloha naopak hrála všemi možnými odstíny růžové, oranžové a modré. Pokles teploty byl se západem slunce docela znát, proto jsem se pevněji zachumlal do kabátu. Nechal jsem se napálit krásným jarním odpolednem a podcenil večerní všudy-přítomný chlad, plazící se od Vltavy. Vystoupal jsem nahoru po zámeckých schodech, nechávaje řeku za zády, a přemýšlel jsem o dnešním večeru. Vahadlo v mé ruce poněkud ztěžklo, když na mne opět dopadla ta černá myšlenka.

Naposledy.

Ten den jsem naposledy mířil nahoru, na Hradčanské náměstí, abych úplně naposledy rozsvítil a zase zhasl poslední plynové lampy v Praze. Hořkost ve mně začala opět narůstat. „Co se mnou bude? Co bude s Prahou bez lampářů?“ Obcházel jsem náměstí, jednu lampu po druhé, abych pomocí vahadla a táhla naposledy rozsvítil jejich zář. Hořkost se změnila v melancholii a já si užíval každý okamžik tohoto večera, každou lampu jsem pečlivě rozsvítil a ke každé jsem i pronesl pár slov. „Nebojte se, holky, vždyť já ještě přijdu. Ráno mě tu máte, jako na koni. A pak večer zase... No samozřejmě, že se vrátím, opravdu, není z čeho mít strach...“ Sem tam okolo mě prošel muž či žena, pár anebo proběhl pes, ale na rozdíl od mých kolegů přiznávám, že mě lidé nikdy moc nezajímali. Ostatní lampáři mají dokonce vysledované, kudy kdo pravidelně chodí, vědí, koho při své obchůzce jistojistě potkají, a napjatě čekají, jestli se objeví ten či ten, co se objevuje jen zřídka. Já ne. Nevšímal jsem si kolemjdoucích a pokračoval ve své práci. „Zase si povídáš sám se sebou, Jene?“ uchechl se někdo po mé levici. Otočil jsem se po hlase a nebyl to samozřejmě nikdo jiný než Ferda Moravců, můj dlouholetý spolupracovník. „Loretánská už je hotová, tak s tím pohni.“ Aniž bych nějak bral na vědomí jeho výzvu, pomalu jsem obešel zbylých několik lamp

a užíval si poslední chvílky své milované práce. Obloha již potemněla a Hradčanské náměstí se koupalo v příjemné zlatavé záři. „Tohle prostě výbojky nedokážou nahradit,“ povzdechl jsem si, následuje Ferda k zídce u zámeckých schodů. Ferda vytáhl krabičku cigaret. „Dáš si, Jene?“ Nikdy jsem nebyl kuřák, cigaretu jsem sotva vyzkoušel, ale přišlo mi, že ten den sám o sobě si o jedno či dvě zapálení říká. „Dej to sem.“ Stáli jsme v tichu, pokuřující opření o zídku, a užívali jsme si výhledu na noční Prahu. Před námi stovky potemnělých střech, zatímco v ulicích zářily nové lampy. Pohled to byl překrásný, ale i tak mě lehce naplňoval zášť. Nevím, jak přesně dlouho jsme tam takto postávali, pokuřovali a kochali se, ale chvilka to rozhodně nebyla. Kouřili jsme jednu cigaretu za druhou, Ferda o trochu rychleji než já. Po nějaké době jsme si beze slov přikývli, nejspíš na to, že už nemělo cenu se vracet domů. Tahle noc patřila nám. „A už jsi přemýšlel, co dál? Já bych si nejradši našel něco v klidu a teple, s klidem mi pak nadávejte do kancelářské krys. Ale zatím hledám marně, kde nic, tu nic,“ povzdechl si Ferda. Soucitně jsem pokýval hlavou, no jo, no jo, kdo ví, co bude dál, taky nic nemám. Rozdíl je jen v tom, že já si pro sebe jiné řemeslo než lampářinu představit nedokázal. „Nemám tušení, co se mnou bude dál. Popravdě... Přemýšlím, jestli má vůbec cenu ještě něco hledat.“ Ferda naposledy potáhne a zasněně se zadívá na blednoucí oblohu nad Prahou. „Tak co, půjdem na to? Ať už je to za náma. Jojo, nikdo za nás ty krásky nezhasne. A pokrok se postaral o to, že se už nebudem muset dřít ani my. Ale přiznám se ti, Jene... Bude mi to chybět. Přece jenom je v tom trošku tý historie. Lampáři a Praha, to je jako Paříž a ta jejich věž. Jako... No, vždyť víš.“ Věděl jsem. Ferda se pomalým krokem vydal zpět do Loretánské. O pár chvil později jsem se zvedl ze zídky i já a pohledem přelétl Hradčanské náměstí, krásné, jako každé další zákoutí matky měst, naposledy osvětlené plynovými lampami. Málokdo asi pochopí, jak jsem se v ten moment cítil. Vždyť jsem prostál celou noc, zaobíraje se myšlenkami na svou práci. Pro mě to byl historický okamžik. Obešel jsem lampy v opačném pořadí, zatímco slunce za mými zády se pomalu začalo šplhat zpět na obzor. Obloha hrála všemi odstíny růžové, oranžové a modré. Toho rána zhasla poslední plynová lampa v Praze.

Úžasná katastrofa

Veronika Roubínová, IV. kategorie, *1998

Gymnázium, 5. května, Kadaň

Byla zima, pomalu se blížily Vánoce a k místnímu kulturnímu domu spěchaly davy. Ženy i dívky v pestrobarevných šatech, muži v oblecích a mladíci v bílých rukavičkách, ti všichni nadšeně přicházeli, odkládali kabáty v šatně a usedali na

svá místa. Na zakončení tanečních kurzů nechyběli ani oni dva, oba natěšení a zároveň nervózní. Hned po příchodu se všichni účastníci tanečních shromáždili kolem svého lektora. Ona se svým tanečníkem, on se svou tanečnicí na druhé straně hloučku. Podle domluvy měla následovat zkouška polonézy, ale žádná velká akce se neobejde bez pohromy. „Kapela nepřijede,“ oznámil postarší taneční mistr. Následovalo sice ujištění, že přijede kapela náhradní, ale ani ta to bohužel nestihla na začátek plesu. Celý harmonogram byl tedy posunut a pozměněn. Organizace večera se zhroutila a kromě soutěže se musely taneční páry dělit o parket i se všemi ostatními, na dárkovou volenku se úplně zapomnělo. Pesimisté by akci prohlásili za katastrofu. Pro ně dva však byl tento večer něčím víc. Ona seděla u stolu s rodiči a víc než se svým tanečním partnerem tancovala se spolužákem ze školy. On se snažil ukrýt v davu. Kolem něj se hemžily skupinky lidí, ale jeho si nikdo nevšímal, a tak ji potajmu sledoval. Ona šla na parket s každým, kdo ji požádal o tanec. Doufala, že třeba přijde i on, ale nevěřila tomu. Měl možnost s ní tancovat kteroukoliv předešlou hodinu kurzu a nikdy nepřišel. O přestávce vždy zůstávala s kamarády na sále a povídali si o všem, co je v danou chvíli napadlo, smáli se vtipům a užívali si každou chvíli. On vždy někam zmizel, objevil se až těsně před začátkem další části, nebo zatvrzele seděl na svém místě a uhýbal jejím pohledům. Když už se jejich pohledy setkaly, bylo to jen na chvíli, než oba úlekem či nervozitou ucukli. Mám pro ni jít? To kdybych věděl. Nebude to trapné? To víš, že bude. Stojí to za to? Asi jo. Ale co když nebude chtít? To je dost možné, proč by taky chtěla. Nikdy pro mě během tanečních nepřišla, i když měla možnost. Přijde? Nejspíš ne. Mám ho o tanec požádat já? To by byl trapas. Ale co když už nikdy nebude možnost? Mysleli na to samé, akorát si oba tak málo věřili. Ona čekala a čekala a on se vždy, když už vstával, zarazil a řekl si: „Další tanec.“ Odvahu sebral až v druhé polovině večera, kdy se sálem rozezněly tóny valčíku. Raz, dva, tři, dva, dva, tři. Přidal do kroku, aby ho někdo jiný nepředběhl. „Smím prosit?“ Otočila se na něj s úsměvem, který mu dodal tak potřebnou odvahu, vstala a podala mu ruku. Odvedl ji na parket, záměrně až na druhý konec, aby unikl pohledům směřujícím od stolu. To nejtěžší měl za sebou, jednu ruku jí položil na lopatku, ona tu svou na jeho rameno a začali tančit. Raz, dva, tři, dva, dva, tři. Její původní obava, o čem se budou spolu během tance bavit, byla úplně zbytečná. Oba se zaposlouchali do hudby. Vedla je parketem, a přestože spolu tančili poprvé, byli jako jeden, nešlapali si na nohy, vyhýbali se všem ostatním a beze slova se točili v rytmu valčíku, až je z té rychlosti rozbolely nohy. Náhle nepotřebovali slova na to, aby věděli, že myslí na to stejné. Ani jednomu z nich se doposud netančilo tak lehce. Když dozněly poslední tóny, už to mezi nimi bylo jiné. Zeptal se, jestli ji má odvést, nebo zůstanou na parketu. „Ještě jeden tanec.“ Jediné, co v tu chvíli chtěla, bylo zaposlouchat se do další melodie a nikdy nepřestat tančit. Další skladba byla pomalá, tak se pohupovali

z nohy na nohu a slova přišla sama. A nejen to, konečně si uvědomili, že i přes všechnu tu nervozitu to za to stálo a že ani jeden nechtěl, aby to byl jejich poslední tanec. Ať už to bylo hudbou nebo tancem samotným, stalo se mezi nimi něco, na co už nikdy nezapomněli.

„Hudba je nejdokonalejší typ umění: nikdy neprozradí svá tajemství“ (O. Wilde)

Kateřina Ožanová, IV. kategorie, *1998

Gymnázium, Komenského, Havířov

Ať už se jedná o profesionálního hudebníka, nebo o laika, který pouze rád poslouchá, všechny nás sdružuje jedno z nejkrásnějších umění, hudba. Jakýkoli zvuk, jež slyšíme, se může stát součástí celé symfonie skládané po dobu celého našeho života. Věřte mi, když se někdo dostane do kontaktu s hudbou, není jenom tak možné se jí vzdát a začít ji ignorovat. Nicméně nikdy ji nezachytíme v její přesné dokonalé formě a naše vnitřní hudba zůstane součástí duše náležící pouze nám samotným. A jak to vlastně s hudbou bylo? Už jako miminko každého hudba doprovází a ani já jsem nebyla výjimkou. První mačkání kláves na klavíru, občasné pobrukování ukolébavky zpívané milou maminkou nebo písničky z oblíbených večerníčků. Toto jsou první dotečky hudby, které jsem zažila a pamatuji si je. Malými krůčky se mi hudba vryla pod kůži a tak se i ze mě stal hudebník. Nicméně byla to cesta strastiplná, ubrečená a kdoví jaká ještě. Pokud se ale ohlédnou zpátky, vždycky řeknu jenom jednu větu. Stálo to za to. I přesto, že vím, že hudba pro mne nebude nikdy ničím víc než zábavným trávením volného času, celá ta píle, hodiny cvičení a stresování se nad soutěžemi byly něčím přínosným do života. Co se mi v hudbě stalo osudovým? V jakémkoli směru vás vždycky posune váš vlastní soupeř. Někdy na to nejsme připraveni, jindy to vidíme jako nevyhnutelné východisko situace, případně jsme soupeři my a naše vlastní výkony. Takovéto případy nás naučí být ambiciózními, občas se do našich pocitů vmíchá trocha nenávisti, jistá míra ukřivdnosti a nakonec i pokora a uznání k ostatním. Při pohledu do minulosti si vzpomínám na vlastní frustraci nad nevydařenou soutěží, kdy jsem si myslela, že mi bylo ublíženo ze všech stran a dotýčný neměl dostat první místo z důvodů, které jsem si sama vymyslela. Ale co mě k tomu opravňovalo? Na svůj věk jsem nebyla dostatečně zralá posuzovat výkony vrstevníků. Nicméně takováto událost může mít na malé děvčátko pouze dva směry vlivu. Negativní, kdy smysl pokračovat v tvrdé dřině je někde

v nedohlednu. Lidí, kteří dospějí k tomuto závěru, lituji, jelikož se nedozví, co je mohlo čekat v budoucnosti a jak se jim mohlo dařit. Pozitivní vliv nás dokope k dalšímu snažení. Můžeme to považovat i za jakýsi druh pomsty, kdy si na nějaké jiné soutěži dokážeme, že jsme lepší než náš soupeř. Jak to tedy bylo dál? Bez možnosti potkat takového soupeře znovu jsme dosti bezradní, ale stačí pár milých vět od vážené osoby a ono nakopnutí se hned objeví. Pokud by si takovýto vzkaz přečetl laik, uviděl by tam slova poskládaná do vět a nehledal by v nich smysl. Hudebník v nich uvidí poselství umožňující mu pokračovat v práci, kterou už pokládal za zbytečnou. Ve svém případě mluvím čistě o klasické hudbě, která se od nynější moderní značně liší a mnohdy ji nikdo ani neposlouchá (alespoň ne cíleně). Občas se setkám s postojem některých lidí, kteří klasiku odsuzují a vyzdvihují populární hudbu. Tito jedinci, aniž by to tušili, pomlouvají díla, která byla ve své době také tou populární hudbou. Samozřejmě, mluvíme o době až čtyři sta let zpátky. Ale pak se naskytne příležitost zahrát takovýmto lidem nějakou tu skladbu, a co se stane? Představte si situaci. Sedíte ve třídě plné svých vrstevníků, kteří nějaký koncert nebo skladbu slyšeli tak akorát v televizní reklamě. Jako hudebník si sednete za klavír, osmělíte se a začnete hrát. Vyberete si svou oblíbenou skladbu, dejme tomu od španělského autora s názvem Asturias. Nadechnete se a začnete s přednesem. Zazní první tón a třída ztichne. Vy tomu nevěnujete pozornost, nacházíte se už ve svém světě. Bez toho, abyste se museli koukat na své ruce, vám prsty běhají přesně, jak mají, a vytváří se nádherná melodie. Zavřete oči a k hudbě si přestavujete celý příběh, který chtěl autor říct a do hudby ho přesně zasadil. Zvuk klavíru pozvolna přechází v drnkání kytary, vy vidíte majestátní gotickou síň plnou šlechticů, tanečnic, jídla. Při zvukných akordech doslova cítíte výskoky v tanci spolu s tlesknutím a výrazným dupnutím o podlahu. U tohoto obrazu ale nezůstanete. Najednou uvidíte černého hřebce, který obezřetně krouží okolo jiného zvířete. Občas se nebezpečně přiblíží, vy zatajíte dech a napjatě sledujete další vývoj. Ani si nevšímate, že na zádech hřebce sedí člověk, nechcete ho prozatím vnímat, jelikož je pro vás důležitý pouze kůň. A pak se dostaví onen moment. Protivníkem se stává rozzuřený býk. Tato situace má jediné možné řešení. Boj na život a na smrt, mávání červenou muletou, kroužení okolo nebezpečného zvířete a poté závěr. Zazní poslední nejsilnější akord a souboj vyhrál matador na hřbetě hřebce. Býk leží pokořený v prachu a vy cítíte lítost, ale i hrdost za tento čin. V takové chvíli vlastního vnitřního vítězství nechcete otevřít oči, ale nic jiného nezbývá. Při pohledu do tváří ostatních přítomných vidíte, že jste řekli vlastní příběh. Lidé ze skladby vycítí možná teplo Španělska, majestátnost zvířat i ono sladké konečné vítězství (i nad sebou samým), ale každý si z toho odnese jinou představu. Ve třídě poté nejdříve začne tleskat jeden, dva, tři a nakonec sklízíte aplaus slyšitelný až v nižším patře. Spolužáci vám skládají poklony, jiní chtějí vidět, jak se daná část vůbec hraje, pokládají

za nemožné zahrát ji dvěma rukama a takové podobné věci. Co je však nejhezčí pocit? Slyšet věty: „Ta klasika není tak špatná. Možná ji začnu poslouchat. Běhal mi až mráz po zádech. Škoda, že jsem se tomu nikdy nevěnoval.“ Nikdy, ani já, ani mí kamarádi hudebníci, nechceme slyšet chválu na naši osobu. Samozřejmě je to hezký pocit, ale existuje pro nás něco cennějšího. To, že jsme dokázali hudbou něco říct, přiblížit tím její příběh bez použití slov a zaujmout i někoho, kdo si myslel, že klasiku nenávidí. Zahrajete-li stejnou skladbu stovce lidí, uvidí v tom jiný příběh, proto v hudbě tkví taková nepřeborná kráska. Hudebníci jsou ti z nás, kteří mají výsadní právo tlumočit po svém nepsaná slova skrytá ve změti kuliček, křížků, obloučků, čárek a teček. Proto při poslechu jakékoli skladby, ať už ji hraje jenom klavír, housle, violoncello nebo orchestr, bychom neměli spěchat. V této chvíli se po nás chce jediné, zavřít oči, oprostit se od všech starostí a vžít se do příběhu hudby, jež nám sám autor nabídl na stříbrném podnose s nápisem „Uživej si toho, co ti nabízím.“

Pro tebe úlet, pro mě civil

Tereza Marková, IV. kategorie, *1999

Cyrlometodějské gymnázium, Komenského, Prostějov

Jana

Se svou dcerou jsem to nikdy neměla lehké, ale který rodič se nenadřel při výchově svých dětí? Verča si všechno vždycky dělala po svém a já to nedokázala moc ovlivnit. Třeba jako před pár týdny. „Verunko, nech flitry flitrama a běž se učit na tu vstupní písemku z matematiky!“ křikla jsem na ni, když jsem viděla, jak našívá pestrobarevné flitry na šedou teplákovku. Její odpověď byla stejná jako vždy, když jsem ji vyrušila při tvoření: „Mami, až to dodělám.“ Víím, že proti tomu nic nezmůžu, a kdybych se ji pokusila přesvědčit, jenom bychom se pohádaly o tom, jak jsem ji donutila jít studovat gymnázium místo umělecké školy se zaměřením na design oděvu. Týden se se mnou kvůli tomu ne bavila, byla totiž dost naštvaná, a teď mi každou chvíli, kterou tráví zdokonalováním svého šatníku místo učení, dává najevo, co si o tom myslí. Na to jsem bohužel krátká. Možná si řeknete, co mi vadí na tom, že má dcera je kreativní a má smysl pro módu. A že patřím k těm šíleným matkám, které jsou cílevědomé i za své děti, protože z nich chtějí jen lékaře, právníky, podnikatele a brání jim tak v rozvíjení jejich fantazie. To ale opravdu nejsem! Kdyby má dcera měla talent nebo cit pro oblékání a styl, mohla se uplatnit jako módní návrhářka, tak bych jí v tom nebránila. Ale bohužel ty její výstřednosti by nikdo nenesl. I já mám problém vůbec respektovat její styl, i když se opravdu snažím. Za poslední rok jsme spolu

byly několikrát nakupovat, ale pokaždé jsme se jenom pohádaly. Ohledně módy se nikdy neshodneme, s tím už jsem se smířila. Ale nemůže mi dělat ostudu na reprezentativních akcích! Občas si myslím, že mi to dělá naschvál. Například když se u nás ve firmě konala taková akce pro zaměstnance s jejich dětmi, oblékla si ty nejšerednější kalhoty, co snad existují! Byly nevkusně polepené lacinými třpytkami, zaplácané otrhanými nášivkami a s čmáranicemi, jako kdyby je popsalo malé dítě, které netuší, že po oblečení se nekreslí. Asi pochopíte, jak moc jsem byla vyděšená, když jsem pár minut před odchodem zjistila, co má na sobě. Zase si prosadila svoje a na tu akci jela v těch odporných kalhotách. Mé kolegyně se na ni dívaly skrz prsty a ještě měsíc poté se jí smály. Dost mě to mrzelo. Je to přece moje dcera! Ale obléká se opravdu nemožně, to se musí nechat. Faux pas ve firmě ještě nebylo nic oproti vybírání šatů na rozloučení s devátou třídou. To se konal takový pěkný večírek pro všechny děti končící devátou třídu, jejich učitele a rodiče. Všichni se obléknou společensky a zvlášť deváťáci by si měli dát záležet. Napadlo mě, že Verča udělám radost a vezmu ji ke švadleně, aby mohla mít šaty přímo na míru, které jí perfektně padnou a barva jí půjde k její bledé pleti. No strašně se naštvala a udělala mi tam scénu, protože oranžová jí nebyla dost dobrá. Takže jsem neuspěla a musela jsem s ní jít do nákupního centra vybrat šaty v běžném obchodě. Tedy několikrát mi navrhovala, že by si ty šaty vybrala sama, ale to jsem nemohla dopustit! Všechny maminky budou na tom večírku náležitě hrdé na své dcery a syny a já jim budu v tichosti závidět, neboť moje dcera tam bude v šatech z novin. Dobře, teď už přeháním, ale Verča si je schopná obléct téměř cokoli. Naštěstí jsme se po dlouhých hodinách marného hledání shodly na takových jednoduchých černých šatech, které jí náramně slušely, a vůbec nepůsobila pobledle. Na tom večírku vypadala opravdu překrásně a já jsem byla moc spokojená, tak jsem si řekla, že v létě jí dám od svých názorů na módu pokoj. Stejně o prázdninách je jedno, co nosí. Na konci září mi ale došla trpělivost. Jako studentka gymnázia by se snad měla oblékat vhodněji! Netvrdím, že se obléká přímo škaredě, ale ten její styl je až přes míru výstřední. Rozhodla jsem se, že se jí nebudu na nic ptát a bude nosit to, co já uznám za vhodné. Alespoň ji naučím eleganci a business stylu, když stejně jednou bude pracovat v nadnárodní firmě a bude se muset oblékat podle jistých pravidel. Šla jsem za ní do pokoje, vysvětlila jí své důvody a seznámila ji s tím. Čekala jsem, že se bude bránit, ale ona se úplně rozhořčila! V tom okamžiku mi došlo, že jsem udělala obrovskou chybu, a tak jsem potřebovala co nejrychleji vycouvat. Proto když navrhla pro nás obě výzvu, že si navzájem navrhujeme outfity, přijala jsem. Minutu nato jsem si uvědomila, do jaké šlamastyky jsem se to dostala. Bylo bohužel už pozdě to rušit, a tak jsem s napětím a strachem očekávala, co si v pondělí budu muset obléct. A jít v tom do práce mezi lidi. Celý víkend jsem plánovala oblečení pro Verču. Nakonec zvítězila krátká černá skládaná sukně se starorůžovou halenkou a bílým

svetrem. „Verunko, tak tady to je,“ podala jsem jí vybrané kousky. Podívala se na to, jako by ji nic nepřekvapilo, oblékla se a prohlížela si svůj odraz v zrcadle. „Pěkný mamí, docela se to dá,“ usmála se a vypadala opravdu spokojeně. Spadl mi malý kamínek ze srdce, neboť svůj úkol jsem už splnila. Jenže co Verča? „A teď ty!“ rozzářila se a mně naskočila husí kůže.

Veronika

Moje mamka by byla super ženská, kdyby se s ní dalo rozumně domluvit. No fakt! Asi si říkáte, že jsem jen typický rozmazlený puberták, který si neváží svých rodičů a myslí si, že jsou jenom trapní. To ale není můj případ. Maminku mám hrozně ráda, skvěle si s ní vždycky pokecám a moc si rozumíme, pokud teda nejde o módu. Ona totiž nemá páru o tom, jaké možnosti nám móda nabízí. Každý den si obléká černé šaty nebo černou sukni s halenkou a vůbec si s tím nevyhraje! Chápu, že kvůli práci nemůže nosit zvířecí vzory, flitry a vypadat jako duha, ale určitě by mohla být nápaditější. Ale jinak je to super máma. Nechává mě projevit můj vkus a můžu si nosit, co chci. Teda skoro. Jednou mě vzala na nějakou firemní akci a to byla pohroma! Oblékla jsem si své oblíbené lacláče, na kterých mám spoustu nášivek, třpytivých kamínků a různé nápisy, co jsem napsala fixou na textil. Vlastně tyto kalhoty nosím jen na lepší příležitosti. Pod to jsem si samozřejmě dala body smetanové barvy, aby neodvádělo pozornost od detailů na kalhotách. Když mi mamka přišla říct do pokoje, že už odcházíme, vykřikla: „Věru! To snad nemyslíš vážně?“ Pak jsme se asi půl hodinu hádaly o oblékání, přijely jsme tam pozdě, mamka byla asi týden našťavaná, protože se jí všechny kolegyně ptaly, co za podivína tam s ní bylo. Hele to je mi celkem fuk. Necítím se jako podivín, když si jen nosím, co mám ráda! Spíš mi vadí ti, co jedou mainstream. To je daleko horší. V zimě khaki parku, černou čepici s nějakým rádoby cool nápisem - třeba sweet, princess, born this way a tak, boty jako pro kovboje, roztrhané džíny, hubenější holky si vezmou černý legíny a na zádech nesmí chybět hipster vak, jak tomu zlu říkám. Součástí outfitu je samozřejmě penny board, protože ty už se dnes vyrábí v tolika provedeních, že jich můžete mít několik a ladit si je k oblečení. Zajímalo by mě, kolik lidí na tom skutečně umí jezdit, protože většina to nosí pod paží asi místo kabelky. No a na jaře všichni vytáhnou Vansky, Airmaxy a Conversky. Bože Conversky! Ty mi jednou mamka přivezla ze služebky v domnění, že budu mít obrovskou radost, ale celkem dost se spletla. Možná jsem byla trochu ostrá, když jsem jí řekla, proč mi koupila tak drahou ohavnost, ve které se jen potí noha. Zase jsme se pohádaly. No vlastně by náš vztah byl o hodně jednodušší a hezčí, kdyby neexistovala móda. Ale to by pak nebylo ono. Bez módy se nedá žít. Já to беру jako možnost odlišit se podtrhnout svou osobnost. Když už mě moje mamka nutí žít tak nějak normálně. Taky je dost na nic, že mi nedovolila jít na tu školu designu a módy. Talentovky se mi fakt povedly a byla jsem na sebe hrdá, protože jsem konečně něco v tomto

oboru dokázala. Naprosto jasně jsem mamce řekla, že chci na uměleckou školu. Mamka mi to sice odkývala, ale trvala na přihlášce na gympl. Jako dostala jsem se na obě školy. A hádejte, kam teď chodím? Na gympl. Jo zase jsme se s mamkou pěkně neshodly. Hádky začala tím, že mi nutí svoje názory a skončila u toho, že jsme každá urážely vkus té druhé. Fakt mě to mrzelo a s mamkou jsem se asi týden nebavila, ale to jsem jí udělala spíš naschvál. Tolik našťvaná jsem kvůli té škole zas nebyla. Ale teď jsem našťvaná celkem často. Mamka mě totiž furt nutí se učit, i když mě to fakt nebaví. Hodina učení denně mi stačí na ty slušný známky a víc se tomu odmítám věnovat. Pak prostě nemám dost času si vylepšovat šatník a chodím jako trhan. Teda spíš člověk bez vkusu. Ale já tou módní návrhářkou stejně budu, ať si mamka říká, co chce. Svět módy moje nápady potřebuje. Loni na konci školního roku jsme měli rozlučák, což je celkem významná akce v životě deváťáka. Společenské oblečení je povinné, tak jsem se rozhodla, že si seženu nějaké jednoduché šaty a doma si je upravím po svém. No mamce se to samozřejmě nelíbilo. Vzala mě ke švadleně a chtěla po ní, aby mi ušila šaty na míru v nějaké barvě, která mi padne. Nevím, jestli je ta švadlena slepá nebo blbá, ale prohlásila, že mi nejlíp bude slušet fosforově oranžová. Nejdřív jsem si myslela, že vtipkuje. Bohužel ne, fakt mi chtěla ušít šaty téhle nechutné barvy. Ta barva se hodí tak k osmileté holčičce, která už nechce nosit růžovou. Musela jsem mamku asi hodinu přemlouvat, že si ty šaty opravdu zvládnou vybrat sama v normálním obchodě. Nakonec souhlasila, že si je koupím v nákupáku kousek od nás, ale trvala na tom, že mi pomůže, abych si nevybrala něco moc výstředního, jak vždycky říká. Byly jsme tam celé odpoledne a v každém obchodě se odehrála podobná scéna: „Věru, co tyhle?“ – „No radši ne. Mně se víc líbí tyto.“ – „Ses zbláznila?“ a takto šlo pořád dokola. Nakonec jsme objevily jedny černé šaty, proti kterým žádná z nás neměla tolik výhrad, když to teda srovnáme s těmi předchozími. Takže jsem na rozlučáku nezazářila, protože v černých šatech, ve kterých jsem měla pleť šedou jako myška, se fakt nedá vypadat skvěle. Naštěstí mamka byla nadmíru spokojená a na následujícího čtvrt roku mi dala s jejím stylem oblíkání pokoj. Bohužel tohle překrásné období skončilo minulý týden. V pátek odpoledne mi vletěla do pokoje a procítěně mi řekla: „Verunko, já vím, že máš úplně jiný styl než já. Opravdu to respektuji a nechci ti v tom bránit, ale tohle nejde. Do školy nemůžeš nosit teplákovku, i když jsi ji vyzdobila peříčky a kamínky. Pořád je to oblečení na sport!“ V ten okamžik, jsem zrovna našivala proužky organzy na takovou nudnou sukni, abych ji oživila, což se jí taky nelíbilo. „Věru, to vypadá šíleně, nech toho!“ Podívala jsem se na ni fakt ošklivě a odpověděla jí: „Mami, ty tomu nerozumíš. Je to originální a dost hezký.“ Mamka kroutila hlavou. „Víš co? Ode dneška ti oblečení vybírám já! Budeš nosit, co ti řeknu!“ Vyvalila jsem na ni oči. „Cože? Co to je za blbost? Si děláš srandu! Pokud ty vybíráš oblečení mně, tak já tobě!“ vyštěkla jsem na mamku. „Veroniko, nebuď drzá!“

Já jsem tvoje matka a mám právo rozhodovat o tom, co nosíš!“ řekla mi mamka hystericky. „Dobře promiň. Ale nebylo by to zajímavé? Ty máš přece ráda výzvy,“ pokusila jsem se říct mile. Mamka se nejistě pousmála a řekla: „No na jeden den bychom to mohly zkusit.“ „Tak jo! Hned v pondělí!“ zaradovala jsem se a už jsem přemýšlela, co mamce bude nejvíc slušet. Naštěstí jsem to měla za chvíli, a pak už jsem jen nadšeně čekala na pondělí. Věděla jsem, že mi bohužel vybere něco usedlého, jako nosí každý den, ale jednou to přežiju. No nepřekvapila mě. Nějaká sukně s halenkou a svetříkem. Celkem mi to slušelo a dokázala jsem v tom jít do školy. Víc jsem se těšila na to, až mamce ukážu její outfit. Dala jsem jí středně dlouhé bílo-černé šaty s tygrováním vzorem, tmavě růžové punčochy a obrovskou šálu stejné barvy. Místo běžného saka jsem vybrala kardigan světle šedé barvy až ke kotníkům. Úplný luxus! Mamka se zpočátku netvářila moc nadšeně a hodně se přemáhala, to vím. Ovšem šaty jí perfektně padly, punčochy působily zajímavěji než obyčejné silonky a ten kardigan byl naprosto dokonalý! „Věřu, jako je to pěkný, ale moc se v tom necítím,“ řekla mi mamka. „Fakt se ti to líbí?“ divila jsem se. „Jo opravdu je to super, ale asi se to ke mně moc nehodí,“ pochybovala mamka. „Ale mami, ten outfit na tobě vypadá bezvadně, akorát sis zapomněla obléct úsměv! Bez sebevědomého vystupování a krásného úsměvu nemá nikdo šanci vypadat skvěle!“

Lampářem ve staré Praze

Jana Kosíková, IV. kategorie, *1999

Gymnázium, Fr. Hajdy, Ostrava

Zlatá ručička velikých kulatých hodin kostela svátého Mikuláše líně poskočila na ciferníku kupředu a ukázala na dvanáctou, čímž přiměla mohutné zvony, aby se rozezněly svým dutým tónem, který se nesl celým náměstím a pokračoval stále dál malostranskými uličkami, zahalenými sněhovou příkrývkou, po nichž spěchali všemi směry houfy lidí z práce. Nebylo se čemu divit - vždyť zrovna odbila šestnáctá hodina. Ta jako by dala povel ke stmívání. K zemi se pomalu a nenápadně začalo snášet šero, které houstlo a temnělo s každou další vteřinou, až mu nakonec nemohly vzdorovat ani nejvytrvalejší paprsky zimního slunce, zvolna klouzající po třpytivém, sněhem zahaleném chodníku, a v okamžiku se proměnilo v neprostopnou všehalící tmu, jež zaplavila celé město se všemi jeho uličkami a zákoutími, dost temnými i za bílého dne plného slunečního svitu. Ulice se vyprázdnily. Jen tu a tam jimi kráčely osamocené postavy, o to více spěchající domů, a každou chvíli některá z nich pootevřela těžká vrata průjezdu pavlačového domu, aby mohla vklouznout dovnitř a po několika drobných krocích se konečně dostala do vytou-

ženého tepla svého domova. Právě tehdy, když byly ulice tmavé a liduprázdné, se znenadání v jedné z postranních uliček otevřely dveře snad toho nejmenšího domku v celé Praze. Před práh vyšel do tichého podvečera muž s černým cylindrem a dlouhým pláštěm těže barvy, splývajícím až ke kotníkům jeho vysokých bot, na rameni nesl dlouhou dřevěnou tyč opatřenou na konci knotem. Studený víchř, který se proháněl mezi domy, ho udeřil do tváře a zavál mu do očí ledovou tříšť a několik drobkových sněhových vloček snášejících se neustále na promrzlou zem. Muž se rozvážným krokem vydal vzhůru temnou Nerudovou ulicí, kráčel zvolna kupředu a pod nohama mu křupal čerstvě napadlý sníh. Co chvíli se zastavil u některé z vysokých pouličních lamp, aby ji rozsvítil, potom pokračoval dále a za sebou nechával jasná světla, jež ozařovala stopy vyšlapané v závějích. Nahoře na kopci se na chvíli zastavil, opřel se o lampářskou tyč a spokojeně se rozhlížel po městě rozzářeném svitem lamp, jež připomínaly ostrovy v nekonečném tmavém oceánu. Klidně stál a přemýšlel, dokud ho nepřemohla zima. Pak si přes rameno přehodil své břímě a začal se vracet k domovu. Zprvu procházel kolem měšťanských domů s bohatě zdobenými štukovanými omítkami, ale čím více se vzdaloval od středu města, tím se domy zmenšovaly a působily zanedbaněji, až se dostal k těm nejmenším s oprýskanou omítkou, vrzajícími dveřmi a rozbitými okny, jimiž profukoval ledový vítr doprovázený zpěvem své věrné družky meluzíny. Tady byl doma také on, lampář staré Prahy.

Cestování do budoucnosti (zkráceno)

Veronika Ševčíková, IV. kategorie, *1998

Gymnázium, Komenského, Havířov

Marie stála před velkým zrcadlem a upravovala si poslední svršek na svém jinak dokonale sladěném oblečení - hřejivý klobouk. Ten, který si koupila jen na výjimečné příležitosti, měl na první pohled podtrhovat její stále mladistvý vzhled a zároveň měl také poukazovat na fakt, že patří mezi vyšší vrstvy pražské společnosti... Aspoň takové požadavky kladla při koupi matka jejího muže. Marie si ale tento klobouk vybrala z úplně jiných důvodů, jednoduše se jí líbil. Barva červeného vína zvyrazňovala její černé vlasy, zároveň se perfektně hodila ke smaragdovému huňatému kabátku. K zrcadlu pomalým krokem přikráčel Mariin manžel. Josef měl vybraný vkus, což se u většiny mužů nedalo říct, nejradyji se však přikláníl k obyčejnosti svého oděvu. Jistě, kvalita materiálu byla jinde než u dělnické třídy, ovšem jinak byl na pohled naprosto obyčejný. Samozřejmě, že se to jeho matce nelíbilo, Josef měl ale svou hlavu. A i proto ho Marie tak milovala. Marie se otočila ke svému muži, sundala rukavičku z pravé ruky a jedním rych-

lým pohybem svému muži zakroutila konečky perfektně zastřiženého knírku. „Jsi překrásná,“ hlesl Josef. Marie se při tom lehce pousmála, až se jí ve tváři udělaly důlky. „Jen díky tobě.“ Josef políbil Marii na tvář, upravil si klopý kabátu a do ruky vzal vycházkovou hůl. „Mamá,“ se zoufalým výrazem vešla do předsíně drobná dívka se stejně havraními vlasy, jako měla Marie. Ještě neměla věk, ve kterém by měla dle etiky předepsán korzet, i přesto ale jako by její pás věděl, že tam bude - měla jej dokonale úzký. Navíc si na takto slavnostní příležitost vzala velice slušivé šaty, které její postavu o to více zdůrazňovaly, zároveň však byly v barvě nevinné růžové. Na hlavě měla také klobouk, téměř stejný, jako byl ten Mariin, jen ve světle fialové. Oba její rodiče, Marie i Josef, moc dobře věděli, že jejich dcera dospívá v krásnou mladou ženu, i přesto v ní stále viděli nevinné děvčátko... A to už si mohla vybírat z nabídek k sňatku, které slýchávala téměř na každé společenské události. „Mamá, proč musíme jít do divadla zrovna dnes? Vždyť i pan Bělský se jde podívat na první rozsvícení lamp.“ Úzkými prstíky si zavazovala stužku u krku. Josef se lehce pousmál. „Do divadla jdeme dnes proto, že to nebude jen tak obyčejné představení, vždyť jsem ti to říkal.“ Pomalým krokem přešel ke dveřím. „Lampy uvidíš rozsvícené celý život, ovšem soukromou projekci fotografií zažiješ jen jedenkrát za život.“ Se zavřením dveří se do Josefova nabízeného rámě zaklesla po jeho pravé straně Marie, po levé Anna. A Josef si zas a znovu zopakoval, jak šťastný je muž - měl milující manželku a dceru, která převzala ty nejlepší vlastnosti po své matce. Nemohl být na svou skromnou rodinu pyšnější. Anna se moc nadšeně netvářila a Josef i Marie věděli, že dnešek nebyl tím nejšťastnějším výběrem. Ostatně i oni se chtěli podívat na tak slavnostní chvíli, jako je pražské rozsvěcování plynových lamp. Na druhou stranu se nabídka knížete neodmítá. Celé rodině to navíc zvedne sympatie společnosti, ve které mají díky Josefově rodině stálé místo. „Aničko, neboj se,“ broukla polohlasem Marie. „Myslím si, že vzhledem k tomu, že nám tuto příležitost domluvila maminka tvého otce, bude to jistě něco speciálního.“ Speciálního a také velice nudného, pomysleli si všichni tři najednou. Skromné a soukromé divadlo, které nebylo pro více než padesát diváků, stálo kousek od jejich domu, a tak ani nemuseli jet kočárem. I tímto se lehce odkláněli od společnosti, kam patřili - měli rádi klid, skromnost, procházky na čerstvém vzduchu. Nejspíš to bylo Mariiným venkovským původem, který nakazil také Josefa. Prostota. Čistota. Jednoduchost.

Zastavili se před domem, který už zvenku budil dojem jakési výjimečnosti. Stál v jedné z pražských postranních uliček a o jeho existenci věděl jen málokdo. A o faktu, že patřil jednomu z nejvýznamnějších osobností Prahy, jakbysmet. Josef sevřel zdobené klepadlo, třikrát s ním lehce ťuknul do dveří a odstoupil. Těžké dubové dveře po chvíli otevřel jeden z ustrojených sluhů, kteří tento dům spravovali. „Vítejte, pane a paní Kreysovi.“ S lehkou úklonou pak otevřel dveře

dokořán tak, aby mohla rodina vstoupit do světlem ozářené místnosti. Josef vešel do atria jako poslední, skoro však narazil do své manželky i dcery, které se postavily opravdu kousek od dveří. Rozhlížely se po okolí s očima otevřenými dokořán - jejich němý úžas byl kouzelný, oči jim svítily... V tu chvíli vypadaly jako sestry. Josef sice v tomto domě již několikrát byl, musel však uznat, že i na něj všechna ta výzdoba udělala obrovský dojem. Ozdoby by se daly přirovnat k těm, které vídal ve vídeňských divadlech, byly to naprosto dokonalé kopie a přesto... Nikdy nedokázal odhalit, v čem mu tyto ozdoby připadaly tak jedinečné. „Drahá...“ vyzval Josef Marii, která se rozhlížela po okolí s neskrývaným úžasem. Kabát, který jí sundal, předal sluhovi, to samé provedl s kabátkem Anny i se svým. Po krátké pauze, během které byly jejich kabáty uschovány, se znovu objevil sluha. „Prosím, následujte mě.“ Vedl je po širokém točitém schodišti do prvního patra domu. „Pan kníže by se vám chtěl z celého srdce omluvit, že se dnes této události nezúčastní svými, avšak jeho choť ochorela.“ Marie se s vylekaným pohledem znovu odtrhla od obdivování vystavených obrazů. „Ach, doufám, že to nebude nic vážného.“ Sluha se zastavil u velkých dveří. „Nebojte se, madam, kněžna je v péči rodinného lékaře. Nejspíše se jedná pouze o vyčerpání, před dvěma dny se vrátili z Vídně.“ Sluha jim podržel dveře a rukou jim pokynul ke vstupu do potemnělé místnosti. Těžké červené závěsy překrývaly všechna okna a světlo tedy dodávaly jen velké svíčky. V pokoji pro promítání bylo rozmístěno zhruba čtyřicet židlíček se zlatými rámy a červeným polstrováním. Všechny byly natočeny tak, aby měli diváci ten nejlepší pohled na pódium. To bylo ale nyní zakryto velkou černou plachtou. „Je mi ctí vám představit umělce až z Francie, mistr Le Breux. Mistře, rodina Kreysových.“ Před tříčlennou rodinou se objevil mladý muž, který na každého působil... jinak. Josef musel ocenit vkusně zařízené kotlety, sedící oblek a především kapesní hodinky, jež měl připevněné ke klopě saka. Marie si zase všimla přátelského výrazu v obličeji a i přes jeho očividnou mladost také prošeďivělých vlasů. A Anna? Viděla před sebou urostlého a velice pohledného mladíka, který pocházel ze země, o které se psávalo v románech a básních. „Velice mě těší, jsem Francisco Le Breux, fotograf, který navštěvuje různé kouty světa a zachycuje krásu.“ Nejprve políbil ruku Marii, poté Anně, která se v ten moment začervenala. S Josefem si podali ruce. „A já bych chtěl představit svou rodinu - má žena Marie a dcera Anna. A já se jmenuji... Pan Josef Kreys. Kníže mi o vás vyprávěl, velice jste mě zaujal,“ skočil mu do řeči Le Breux. Za normálních okolností by ho přerušení rozrušilo, ovšem srdečnost mladého Francouze na Josefa udělalo dojem. „Prosím, posadte se do první řady. Doufám, že se vám bude mé představení líbit. Obvykle svá díla a vystoupení nepojmenovávám, ovšem kníže trval na jménu. Proto bych vás ještě jednou chtěl uvítat na představení s názvem Cesta do budoucnosti, které zachycuje módu na dalších sto sedmdesát let,“ povídal Le Breux v momentě, kdy Josef, Marie i Anna

usedli na luxusně vypadající židle. Francisco mezitím zmizel za jejich zády, sluha zhasl svícný a s tichým klapnutím dveří opustil místnost. Před třemi diváky se během několika minut rozsvítlo světlo, které vytvořilo na plátně malý čtvereček. Ten po chvíli zmizel a místo něho se objevila dobová fotografie. Ovšem byla to taková fotografie, jakou ani jeden z rodiny Kreysových neviděl. Ostrá, se všemi náležitými detaily. Na prvním snímku byla žena, nejspíše ve stejném věku, jako byla Marie.

„Drahá, ta dáma na snímku vypadá jako ty,“ pošeptal své manželce Josef. I Marie s jistou dávkou pochybností sledovala ženinu tvář, která opravdu jako by jí z oka vypadla. Byla navíc stejně oblečená, snad ve večerní róbě. Oba ale věděli, že dáma na fotografii Marie být nemohla - fotografování sice byli, ovšem všichni tři na jednom snímku. „Fascinující.“ Během chvíle se ozvalo cvaknutí, fotografie s dámou ve zdobných šatech zmizela a místo ní se objevila další fotografie, opět ženy. Její tvář tentokrát vynikla ještě více, neboť jí hlavu nezdobil žádný klobouk. Navíc byla oblečena více než... zvláště. Blůza s polodlouhým rukávem ve tmavé barvě a pánské kalhoty, které byly zkrácené ke kolenům... žena vypadala více než podivně, odhaleně... A znovu svou tvář připomínala Marii. „To bude nejspíš plavecký úbor,“ zhodnotil snímek Josef. „Nejspíš ano,“ přitakala Marie, která detailně zkoumala oblečení dámy. Jediný, kdo vypadal, že jej fotografie prozatím nikterak nezajímají, byla Anna. Ta sice seděla dle etiky více než správně, její prázdný pohled však naznačoval, že myslí na úplně jiné věci. S dalším cvaknutím se fotografie s dámou v plaveckém úboru změnila ve snímek, na kterém dáma odhalovala v běžných šatech více, než by se slušelo. Blůza vypadalo spíše jako vrchní část spodničky, navíc odhalovala celé paže. Sukně byla také zkrácená, odhalovala prakticky nahé nohy až ke kolenům. Na hlavě měla dáma spletené vlasy do vysokého účesu, neměla rukavičky... „To vypadá vcelku zajímavě,“ zhodnotila Marie. „Vypadá to velice prakticky, na léto bych si něco takového uměla představit. Jen bych prodloužila sukni, zdá se mi příliš... provokativní.“ Jak si později Marie uvědomila, vedla monolog sama se sebou, neboť jak Josef, tak Anna jen broukli rádo by souhlasné hmm. „Ach můj Bože!“ vykřikla Marie po výměně dalšího snímku. Její hlas prořízl ticho a probudil tak Josefa i Annu. Všichni tři se tedy zaměřili na dámu, která měla své vlasy ostříhané až k uším, téměř celou tvář jí překrývaly velice výrazné a nevkusné brýle. Šaty odhalovaly její tělo ještě více než ty na minulé fotografii - byly krátké, zhruba do půli stehén, a znovu bez rukávů. Na látce byl navíc nějaký geometrický potisk. A boty? Ty popudily Marii snad ze všeho nejvíce. Představte si ty nejšerednější jezdecké boty, které zakrývají celé ženské lýtko... tak zhruba tak nějak vypadala obuv na fotografii. „Vrchol nevkus, kdo něco takového může nosit?“ V jejím hlase byla jasně slyšet popuzenost. „Drahá, Francie určuje módní styly, nejspíše se tam nějaký umělec rozhodl zesmšnit zvyky společnosti,“ uklidňoval Josef Marii, ta však jen přikývla jako opa-

řená. Už teď si myslela, že to nejhorší z fotografií viděla, opak byl ale pravdou... „Ach můj Bože!“ zopakovala Marie ještě popuzeněji než minule. „Mamá, mohla by ses přestat dovolávat Boha? Babička by nebyla nadšená,“ prohodila Anna ke své matce a se znuděným výrazem překoukla od svých dlaní na plátno. I jí se při pohledu na ženu na fotografii mihlo hlavou mnoho slov, nevěděla však úplně jistě, jaké by použila. Dívka na fotografii měla ještě kratší kalhoty, než jaké měla dáma u plaveckého úboru. Nedosahovaly jí ani do půli stehen, končily ji prakticky téměř hned pod... partiemi, které by měly být jednoznačně zakryté. Navíc vypadaly velice obnošeně a otrhaně, stejný dojem na Annu budila blůza, kterou měla žena oblečenou. „Mamá, kdo se takhle obléká?“ pronesla ke své matce Anna zhrozně.

Lampářem ve staré Praze

Alžběta Mahdalová, IV. kategorie, *1997
SOŠ, Masarykova, Luhačovice

Tak krátce působící jasnou denní oblohu opět pohlucují odstíny rudé a růžové. Městem vládne malátný, utichající šum. Občané se vracejí z práce za svými rodinami, do tepla domova, vykládat si o radostech i strastech dnešního dne. Na mne to teprve všechno čeká. Užívám si poslední hřejivé, loučící se paprsky slunce, když popadám svůj šedivý cylindr a ve splývavě černém kabátu vyrazím do ulic. Že na mně zatím nepozorujete nic přílišně výjimečného? Ale ano, všimnete si mé dlouhé tyče, kterou rozsvěcím plynové lampy... a poté i mé maličkosti osobně. Tím jsem výjimečný! Povolání lampáře mě zcela naplňuje. Procházet utichajícími a ztichlými uličkami hlavního města, zachraňovat je před pádem do propasti absolutního temna. Nasvěcovat tyto krásy i v noci, dávat jim nový rozměr. Umožňovat nespavcům kouzelný, nedotčený pohled na již zevšednělá místa. Však vy zamilovaní víte. Vykrádat se za dobrodružstvím lásky po tmě, zakopávat o patníky a pozorovat město za záhadné, romantické hry světla se stíny. Nejoblíbenějším místem mi je Karlův most, má každodenně poslední zastávka. Zažít plameny zrovna zde je ctí! Směrem od Kampy postupuji první řadu lamp zprava a cestou zpět stranu levou. Hřejivý pocit uspokojení, který mnou prostupuje nedokáže popsat žádné slovo. Rozhlížím se všude kolem sebe, snažím se nasát všechnen půvab této jiskřivé atmosféry. Každíčká lampa, světelná tečka v dáli, jako světluška či brouček září. Nahýbám se přes kamenné zábradlí, zrak obracím k hladině mocné, tajemné Vltavy, pouze zrcadlící záblesky bujaře slavicích plamínek. Jako by toto město bylo odrazem zlomku méj duše. Nebo je moje duše odrazem tohoto města? Dobívám se nekonečnou energií.

Kouzlo úsměvu

Jaroslav Glisník, IV. kategorie, *1997

Gymnázium, T. Novákové, Brno

„Nikdo není opravdu dobře oblečen, nenosí-li na tváři úsměv“

Úsměv. Pět hlásek, dvě slabiky, jedno slovo. Pro někoho jen aktivace mimických svalů jakožto reakce na vtip, pro jiné magické gesto zažehnavající i ty nejhorší chmury a působící jako onen pověstný balzám na duši. Ať už je adresát jakýkoli, jeho odesílatel neprokazuje službu jen jemu, ale mimo jiné také sobě - ne nadarmo se říká, že s úsměvem je člověk hned krásnější. Jelikož se nejedná o žádný vynález ani objev, nedá se s jistotou říci, kdo se kdy poprvé usmál ani od jaké doby se lidé usmívají při takových příležitostech, jak je tomu dnes. Nelze ani zcela přesně konstatovat podobu úsměvu. Zeptáme-li se někoho, odvětví nám, že tomu tak prostě je odpradáвна. Avšak proč by nemohla mít tato grimasa podobu opačnou, tedy ústa se svěšenými koutky? Vždyť jiné, rovněž hojně používané grimasy, například kývnutí hlavou, má rozdílný význam i v rámci Evropy. Pravděpodobně se jedná o jakýsi přirozený pud, automatickou reakci na situaci, která v nás vyvolá vnitřní vzrušení a potěšení. Ve kterých situacích se usmějeme, ale ještě nepropukneme smích, tedy vědecky úsměv, do kterého zapojujeme i hlavní dýchací sval zvaný bránice? Tento stav nemusí nutně znamenat reakci na něco veselého, byť význam adjektiva úsměvný - vyvolávající úsměv - se dá nejčastěji substituovat slovem radostný, vtipný. Budu-li soudit podle mé osoby, činíme tak, pokud si vzpomeneme na nějakou příjemnou událost z minulosti, vidíme něco dojemného, zdravíme osobu blízkou - zkrátka jsme v danou chvíli šťastní. A právě štěstí je s úsměvem pevně spjato. Jak jinak ho můžeme vyjádřit, než vnitřními pochody či slovy? Nedávno jsem narazil na průzkum štěstí Evropanů. Nejsem si zcela jist, jak se takový průzkum dělá, avšak s výsledky se ztotožňuji - my rozhodně mezi nejusměvavější národy nepatříme. Zčásti to zazlívám principu shnilého jablka, který je v naší kultuře hluboce zakořeněn - proč bych se měl usmívat na ostatní, když oni mě ignorují? Je však velmi vhodné zaujmout právě opačný postoj - tedy být ten, kdo úsměv šíří. Často pak může dojít k řetězové reakci. Každý člověk obdařený úsměvem bude mít hezký den a bude ho šířit dál. Byť uznávám, že zčásti tato teorie zní jako heslo květinových dětí. Měl jsem také příležitost vidět projekt jednoho fotografa, jehož cílem bylo poukázat na to, že každý může být na fotografii krásný - stačí se jen správně postavit, natočit hlavu a - jak vyplývá z předchozích odstavců - usmívat se. Vypadat hezky na fotce je tedy věda a možná právě nesprávná souhra mimických svalů stojí za mojím nefo-

togeničností. Mnoho lidí má tendence mračit se ve snaze vypadat drsně, avšak ne každý zamračený člověk působí stejně dobře jako Clint Eastwood, a proto si spíše ubližují. Úsměv je mnohdy více, než oblečení; je to ona pověstná třešnička na dortu každého outfitu, bez něhož přijde zbytek vniveč. Není proto divu, že ve školách modelingu se učí usmívat tak, aby výsledné fotky i módní přehlídky vypadaly co nejlépe. V různých koutech světa má úsměv různé podoby. U nás často spočívá v křečovitém vytažení koutků co nejvíce nahoru, v Americe obvykle pevně semknou rtv a nakloní hlavu a v jihoevropských zemích k pootevřeným ústům přidávají i vyceněné zuby. Přestože se údajně, co se počtu použitých svalů týká, fyziologicky jedná o nejnáročnější pohyb lidského těla, nemyslím si, že by nám způsoboval bolest natolik velkou, že bychom se měli zdráhat používat ho. Rozhodně se nejedná o něco, co by bylo v danou situaci nevhodné, tedy až na pár výjimek. Usmívejme se tedy, a kdo ví, třeba nám to někdy někdo oplatí tehdy, kdy to budeme potřebovat nejvíce.

Lampářem ve staré Praze

Eva Zbožínková, IV. kategorie, *1999

Střední průmyslová škola strojnická, Tř. 17. listopadu, Olomouc

---

Pomalů se rozžihá. Pomalu se do plaménku vlévá život. Kvůli chladnému větru si přitahuji dlouhý černý plášť blíž k tělu. Nenápadně se usmívám. Dělam to po tisíckrát a stále je to jako poprvé. Nikdy mě nepřestane fascinovat to kouzlo. Ta nádhera, kdy se v plynové lampě probouzí záře. Je to příslib naděje. Všudypřítomný klid ruší jen mé kroky. Opět pozvedám lehkou tyč a zažihám další pouliční lampu. Už jen poslední světlo na této ulici. Mířím do vedlejších průchoďů, které mohou působit jako bludiště. Pro mě je tento labyrint slepých, úzkých či křivolakých uliček domovem. Tato část vznešeného starého města patří po setmění a při brzkém úsvitu jen mně. Rozžihám a opět zhasínám petrolejové lampy. Je to má práce. Práce lampářky. V této části, kde mají domy velmi omšelou omítku a rozbité tabulky v oknech, jsou lampy od sebe více vzdáleny. Vrhají dlouhé stíny a s každým závanem větru zaplácne plamínek a obrazce na zdech začnou hrát své temné divadlo. Nemám strach. Naopak. Uvádí mě to v úžas. Představuji si, jak každý dům vypráví svou historii. Své příběhy. Třetí lampka. Můj pohled se zastaví na domě s kdysi vesele žlutou omítkou. Zafoukal vítr a stíny se daly do pohybu. Vidím ženu a dvě malé děti. Starší děvčátko šplhá po šatníku. Mladší chlapec pláče. Jen tak tak matka zachytí své dítě a už s úsměvem utěšuje druhé. Je velmi unavená. Děti už spí. Ona sedí a pozoruje měsíc. Neví, jak dětem jednou

řekne, že táta se už domů nikdy nevrátí. Měla by plakat. Ale usměje se. „Dokážu to.“ Zašeptá. Sedmá lampa. Plamínek tančí. Elegantní slečna se drží rámě mladého muže. Letmý polibek a on odchází. Uvadající růže. Ona prohlíží svůj odraz v zrcadle a nechává důkaz lásky zemřít. Proč se k jejím dveřím blíží jiný milenec? Dvanáctá lampa. Vidím plameny. Slyším křik lidí. Na vzdálenějším místě se propadá část střechy. Z domu vybíhá plačící dítě. Starší bratr jej pevně drží za ruku. „Pomozte!“ Cítím paniku. Vytrhnul se mladšímu a vbíhá zpět do domu. Lidé kolem jsou zmatení. Mají strach. Dům se propadá a řítí se k zemi, kde je okamžitě pohlcen nemilosrdnými plameny a dýmem. Dvakrát se hluboce nadechnu. Blíží se jedenáctá hodina. Už toho nezbývá mnoho. Stoupám směrem k bývalému klášteru. Po nerovné cestě je to obtížnější. Další a další lampy září proti tmavé obloze. Ohlédnu se. Celé město září. Tají se mi dech. Mířím domů. Obklopuje mě ticho. Cítím, jako by díky mě byli všichni najednou v bezpečí. Má práce se stala posláním mého života. Jsem šťastná.

Výsledky literární části soutěže Evropa ve škole 2016-2017

III. kategorie (15 - 17 let)

Místo	Jméno narozen(a)	Téma	Název práce	Adresa školy, jméno vyučující
Zvláštní cena ředitele DDM Český Krumlov	Barbora Bišková *1999 (3.)	Je to pravda odvěká, že šaty dělají člověka	Prohlídka šatní skříně	G Suverénního řádu malt. rytířů ve Skutči, Vítězslava Nováka 584, 539 74 Skuteč (Pardubický) Mgr. Iveta Skalská
1. místo	Viktorie Kubálková *2000 (1.)	Osobnost z historie – Dopisy napříč stoletími	Antonínu Dvořákovi	Konzervatoř, Kopeckého sady 10, 301 00 Plzeň (Plzeňský) PaedDr. Blanka Hejtmánková
2. místo	Lukáš Olša *1999 (2.)	Osobnost z historie – Co bych vám chtěl říct	Nebeští strážci	SŠ technická a ekonomická, Olomoucká 61, 627 00 Brno (Jihomoravský) Mgr. Radmila Grycová
3. místo	Martin Smolej *2000 (2.)	Praha matka měst - Lampářem ve staré Praze	Lampářův neobvyklý zážitek	Gymnázium, Máchova 174, 386 01 Strakonice (Jihočeský) Mgr. Pavla Lukačevičová
3. místo	Kateřina Eichlerová *1999 (7.)	Moje setkání s hudbou a jak mě změnilo	Poprvé – naposledy?	G a OA, Masarykova tř. 1313, 735 14 Orlová-Lutyně (Moravskoslezský) Mgr. Jana Bláhová
Čestné uznání	Zuzana Osobová *2001 (kvarta)	Moje oblíbená postava z historie či pověsti dnes	Volby nevolby – kanec je kanec	Gymnázium, Dr. Antona Randy 13, 466 01 Jablonec nad Nisou (Liberecký) Mgr. Jaroslav Petroušek
Čestné uznání	Jan Kovářik *2002 (G4)	Moje setkání s hudbou a jak mě změnilo	Moje setkání s hudbou	Gymnázium a SOŠ, Komenského 273, 357 35 Chodov (Karlovarský) Mgr. Hana Lukešová
Čestné uznání	Emilie Spurná *2000 (sexta)	Tradice a zvyky	U nás máme Ježíška	Gymnázium Zikmunda Wintra, nám. Jana Žižky 186, 269 16 Rakovník (Středočeský) Mgr. Lenka Hejlová
Čestné uznání	Eva Zbožinková *1999 (2.)	Lampářem ve staré Praze	Lampářem ve staré Praze	SPŠ strojnická, tř. 17. listopadu 49, 772 00 Olomouc (Olomoucký) Mgr. Eva Fojtová
Čestné uznání	Zuzana Zelenková *2002 (9.)	Hudba může vyprávět	Moje setkání s hudbou a jak mě změnilo	Gymnázium, 5. Května 620, 432 01 Kadaň (Ústecký) Mgr. Lenka De Bolle

IV. kategorie (18 - 20 let)

Místo	Jméno narozen(a)	Téma	Název práce	Adresa školy, jméno vyučující
Zvláštní cena Odb. školství Jč kraje (výjezd)	Vendula	Praha matka měst - Lampářem ve staré Praze	Lampář	Gymnázium, Smetanův okruh 2, Krmov (Moravskoslezský) Mgr. Šárka Kleinová
1. místo (výjezd)	Sára Kaletová *1997 (oktáva)	Tak se u nás slaví	Co, jak a proč... se u nás slaví	Gymnázium Jaroslava Vrchlického, Nár. mučedníků 347, Klatovy (Plzeňský) Mgr. Ladislava Drnková
2. místo (výjezd náhradník)	Karolína Švandová *1998 (4.)	Lampářem ve staré Praze	1985	Gymnázium, Tylova 271, Vlašim (Středočeský)
3. místo	Veronika Roubínová *1998 (3.)	Hudba spojuje, umožňuje porozumění i beze slov	Úžasná katastrofa	Gymnázium, 5. května 620, Kadaň (Ústecký) Mgr. Olga Živnátková
3. místo	Kateřina Ožanová *1998 (oktáva)	Hudba může vyprávět	Hudba je nejdokonalejší typ umění...	Gymnázium, J. A. Komenského 328/2, Havířov-Město (Moravskoslezský) Mgr. Eva Dočkalová
Čestné uznání	Tereza Marková *1999 (3.)	Oblékání jako vyjádření o tobě a o světě	Pro tebe úlet, pro mě civil	Cyrlometodějské gymnázium, Komenského 17, Prostějov (Olomoucký) Mgr. Martina Malečková
Čestné uznání	Jana Kosiková 1998 (3.)	Lampářem ve staré Praze	Lampářem ve staré Praze	Gymnázium, Fr. Hajdy 1429/34, 700 30 Ostrava-Hrabůvka (Moravskoslezský) Mgr. Magdalena Musialová
Čestné uznání	Veronika Ševčíková *1998 (oktáva)	Oblékání jako vyjádření o tobě a o světě	Cestování do budoucnosti	Gymnázium, J. A. Komenského 328/2, Havířov-Město (Moravskoslezský) Mgr. Eva Dočkalová
Čestné uznání	Jaroslav Glisnik *1997 (oktáva)	Nikdo není dobře oblečen, nenosí-li na tváři úsměv.	Kouzlo úsměvu	Gymnázium, T. Novákové 2, Brno-Řečkovice (Jihomoravský) Mgr. J. Kazdová
Čestné uznání	Alžběta Mahdalová *1997 (3.)	Lampářem ve staré Praze	Lampářem ve staré Praze	SOŠ, Masarykova 101, Luhačovice (Zlínský) Mgr. Zbyněk Leks

Sborník literárních prací Evropa ve škole
Vydal: Národní institut pro další vzdělávání
Senovážné nám 25, 110 00 Praha 1, 2017

Tisk: OPTYS, spol. s r.o.

U Sušárny 301

747 56 Dolní Životice

Náklad: 200 kusů

© Národní institut pro další vzdělávání, 2017

ISBN 978-80-7578-000-3